

SPRÁVA

o hodnotení územnoplánovacej dokumentácie
podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE UTEKÁČ NÁVRH RIEŠENIA

spracovaný v procese obstarávania Územného plánu obce Utekáč

August 2019

OBSAH:

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE.....	4
A.I. Základné údaje o obstarávateľovi	4
1.1.1. Označenie	4
1.1.2. Sídlo	4
1.1.3. Oprávnený zástupca obstarávateľa	4
A.II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii	4
1.1.4. Názov	4
1.1.5. Územie	4
1.1.6. Dotknuté obce	4
1.1.7. Dotknuté orgány.....	4
1.1.8. Schvaľujúci orgán.....	5
1.1.9. Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich št. hranice	5
B. ÚDAJE O PRIAMÝCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA.....	5
B.I. Údaje o vstupoch	5
1.1.10. Pôda.....	5
1.1.11. Voda.....	7
1.1.12. Suroviny	8
1.1.13. Energetické zdroje	8
1.1.14. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru.....	9
B.II. Údaje o výstupoch.....	10
1.1.15. Ovzdušie	10
1.1.16. Voda.....	11
1.1.17. Odpady.....	12
1.1.18. Hluk a vibrácie.....	12
1.1.19. Žiarenie a iné fyzikálne polia.....	13
1.1.20. Doplnujúce údaje	13
C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA.....	13
C.I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia.....	13
C.II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia.....	13
1.1.21. Horninové prostredie.....	13
1.1.22. Klimatické pomery.....	14
1.1.23. Ovzdušie	14
1.1.24. Vodné pomery.....	14
1.1.25. Pôdne pomery.....	15
1.1.26. Fauna, flóra	15
1.1.27. Krajina	16
1.1.28. Chránené územia a ochranné pásma podľa osobitných predpisov.....	17
1.1.29. Obyvateľstvo	18
1.1.30. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti	21
1.1.31. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality.....	21
1.1.32. Iné zdroje znečistenia	21
1.1.33. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov.....	21
C.III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti	22
1.1.34. Vplyvy na obyvateľstvo	22
1.1.35. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny.. ..	22
1.1.36. Vplyvy na klimatické pomery.....	22
1.1.37. Vplyvy na ovzdušie	22
1.1.38. Vplyvy na vodné pomery.....	22
1.1.39. Vplyvy na pôdu.....	23
1.1.40. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy	23

1.1.41. Vplyvy na krajinu	23
1.1.42. Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma.....	23
1.1.43. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská	23
1.1.44. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality	23
1.1.45. Iné vplyvy.....	23
1.1.46. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi	24
C.IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie.....	24
1.1.47. Opatrenia na riešenie vplyvov na obyvateľstvo a ovzdušie.....	24
1.1.48. Opatrenia na riešenie vplyvov na vodné pomery a krajinu.....	24
C.V. Porovnanie variantov	25
C.VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia a zdravia	26
C.VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní Správy o hodnotení.....	26
C.VIII. Všeobecne záverečné zhrnutie.....	26
C.IX. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní Správy o hodnotení podieľali	27
C.X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom na vypracovanie Správy o hodnotení	27
C.XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov	27

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

A.I. Základné údaje o obstarávateľovi

1.1.1. Označenie

Obec Utekáč, štatutárny zástupca starosta obce Miroslav Barutiak

1.1.2. Sídlo

Obecný úrad Utekáč, Utekáč č. 848/52, 985 06 Utekáč

1.1.3. Oprávnený zástupca obstarávateľa

(meno, priezvisko, telefónne číslo a iné osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacej dokumentácie /§ 2a stavebného zákona/, od ktorej možno dostať informácie o územnoplánovacej dokumentácii)

Ing. arch. Jozef Macko, tel.: 0944 341 971, email: 1007majo@gmail.com

A.II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii

1.1.4. Názov

Územný plán obce Utekáč – Návrh riešenia

1.1.5. Územie

Kraj: Banskobystrický kraj

Okres: Poltár

Obec: Utekáč

Katastrálne územie: Utekáč

1.1.6. Dotknuté obce

- Obec Utekáč
- Obec Klenovec
- Obec Šoltýska
- Obec Ďubákovo
- Obec Lehota nad Rimavicou
- Obec Zlatno
- Obec Látky
- Obec Kokava nad Rimavicou

--

1.1.7. Dotknuté orgány

- Okresný úrad Banská Bystrica, odbor výstavby a bytovej politiky
- Okresný úrad Banská Bystrica, odbor starostlivosti o životné prostredie, odd. ochrany prírody a vybraných zložiek ŽP kraja
- Okresný úrad Banská Bystrica, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie štátnej správy vôd a vybraných zložiek kraja, úsek ochrany ovzdušia a environmentálnych záťaží
- Okresný úrad Banská Bystrica, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií
- Okresný úrad Banská Bystrica, odbor opravných prostriedkov
- Krajský pamiatkový úrad Banská Bystrica
- Úrad BSK, Odbor reg. rozvoja, plánovania a implementácie projektov
- Úrad BSK, Odbor dopravy
- Ministerstvo obrany SR, Správa nehnuteľného majetku a výstavby
- Ministerstvo životného prostredia SR, sekcia geológie a prírodných zdrojov
- Ministerstvo dopravy a výstavby SR
- Okresný úrad Poltár, odbor starostlivosti o životné prostredie

- Okresný úrad Lučenec, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií
- Okresný úrad Poltár, odbor CO a krízového riadenia
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Lučenci
- Obvodný banský úrad v Banskej Bystrici
- Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Lučenci
- Okresný úrad Lučenec, pozemkový a lesný odbor

1.1.8. Schvaľujúci orgán

Obecné zastupiteľstvo obce Utekáč

1.1.9. Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich

št. hranice

Riešené územie (v rozsahu administratívneho územia obce Utekáč) sa nenachádza v dotyku so štátnymi hranicami, riešenie územného plánu nemá cezhraničné vplyvy.

B. ÚDAJE O PRIAMYCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

B.I. Údaje o vstupoch

Vstupmi pre vypracovanie ÚPN obce Utekáč sú všetky relevantné informácie a podklady o súčasnom stave v území, ktoré boli získané počas prípravných prác a etáp Prieskumy a rozboru a Zadanie. Ďalej sú to príslušné ustanovenia právnych predpisov v oblasti územného plánovania, ochrany prírody a tvorby krajiny, ochrany životného prostredia a ochrany zdravia obyvateľstva.

Dôležitými vstupmi je aj nadradená územnoplánovacia dokumentácia, ktorou je ÚPN VÚC Banskobystrický kraj, ktoré Návrh ÚPN obce Utekáč v plnom rozsahu rešpektuje. Návrh ÚPN obce Utekáč vychádza aj z iných strategických dokumentov rôznej úrovne, ktoré majú väzbu na rozvoj obce Utekáč (Program rozvoja obce Utekáč, RIÚS BBSK, odvetvové koncepcie a pod.).

Navrhované riešenie je v súlade s cieľmi, deklarovanými v Zadaní a sleduje naplnenie požiadaviek na riešenie, uložených v Zadaní (schválené OcZ v Utekáč uznesením č.4/2016 zo dňa 20. 1. 2016).

1. Pôda

1.1.10. Pôda

(záber pôdy celkom, z toho zastavané územie, z toho dočasný a trvalý záber)

V katastri obce sa nachádza iba 22 ha ornej pôdy a 1 029 ha pasienkov, ktoré sú však nedostatočne obhospodávané a postupne zarastajú. Z pôdných typov sa v k. ú. Utekáč vyskytujú v širšom okolí údolia Rimavice hnedé pôdy nenasýtené (kyslé), lokálne rankre a hnedé pôdy nenasýtené (okyslené), vo zvyšnej časti územia sú to hnedé pôdy nenasýtené (kyslé) až podzolované, sprievodné rankre a lokálne podzoly. Z pôdných druhov sa vyskytujú pôdy ľahké (hlinitopiesočnaté) až stredné (piesočnatohlinité, hlinité) a štrkovité, kamenisté.

Odvodnenia a závlahy sa v k.ú. nevyskytujú.

Poľnohospodárska veľkovýroba v súčasnosti neexistuje a zatiaľ nie sú pre ňu predpoklady. Samostatne hospodári 6 SHR malovýrobným spôsobom na báze chovu dobytka, či oviec.

Podľa Nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z. z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy v k.ú. obce Utekáč sa medzi najkvalitnejšie pôdy radia tieto pôdy s kódom BPEJ /skupinou kvality:

0711002/5, 0811002/6, 0880781/9, 0880881/9, 0911002/7, 0960241/7, 0980681/9, 0980685/9, 0980781/9, 0980881/9, 0980885/9, 1060241/7, 1060411/7, 1060441/7, 1060541/7, 1080685/9, 1094002/9.

Návrh

ÚPN-O vychádza z ustanovenia § 12 zákona o ochrane a využívaní PP a rieši rozvoj obce do roku 2030 prirodzeným sceľovaním zastavaného územia a jeho max. využitím.

SPRÁVA
o hodnotení územnoplánovacej dokumentácie
podľa zákona č. 24/2006 .Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie

Celkovo je navrhovaných na záber pôdy 20 lokalít v rozsahu 3,6654 ha, z toho poľnohospodárskej pôdy 1,8594 ha (z toho v zastavanom území 0,2178 ha). Do najkvalitnejšej pôdy zasahujú lokality 10', 11' a 14' o výmere 0,6558.

Zdôvodnenie záberov najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy

- lokalita č. 10' - plocha bývalej strelnice pre CO, ktorú navrhujeme na kumulovanú funkciu zhromaždiska CO a strelnice; rozsah plochy je identický s bývalou strelnicou,
- lokalita č. 11' - navrhovaná plocha pre RD je osadená na medzi cestami a tvorí s jestvujúcou zástavbou ucelenú skupinu,
- lokalita č. 13' - navrhovaná plocha pre RD uzatvára s jestvujúcou zástavbou ucelenú skupinu.

Prehľad navrhovaných lokalít vo vzťahu k záberu poľnohospodárskej pôdy:

Lokalita č.	Katastrálne územie	Funkčné využitie	Výmera lokality spolu v ha	Predpokladaná výmera poľnohospodárskej pôdy					Užívateľ poľnohospodárskej pôdy	Výbudované hydromelioračné zariadenia	poznámka
				spolu v ha	z toho	z toho	z toho	výmera v ha			
					v zastavanom území od 1.1.1990	mimo zastavané územie od	skupina BPEJ				
1	Utekáč	D	00-09-58	-	-	-	0	-		nie sú	-
2	Utekáč	D,VZ,Š	00-39-15	00-08-24	00-08-24	-	0	00-08-24		nie sú	-
3	Utekáč	D,VZ	00-08-25	-	-	-	0	-		nie sú	-
4	Utekáč	VZ	00-17-20	00-12-19	00-12-19	-	0	00-12-19		nie sú	-
5	Utekáč	D	00-08-70	00-00-40	00-00-40	-	0	00-00-40		nie sú	-
6	Utekáč	OV,D	00-14-72	-	-	-	0	-		nie sú	-
7	Utekáč	D	00-12-20	-	-	-	0	-		nie sú	-
8	Utekáč	D, TI	00-02-39	-	-	-	0	-		nie sú	-
9	Utekáč	D	00-09-26	00-00-95	00-00-95	-	0	00-00-95		nie sú	-
10'	Utekáč	OV,D	00-65-93	00-59-00	-	00-59-00	0811002/6 0880781/9	00-43-02 00-15-98		nie sú	-
11'	Utekáč	RD	00-13-61	00-13-61	-	00-13-61	0811002/6 0980881/9	00-03-61 00-10-00		nie sú	-
12	Utekáč	C	00-15-69	-	-	-	0	-		nie sú	-
13'	Utekáč	RD	00-18-95	00-18-95	-	00-18-95	0811002/6	00-18-95		nie sú	-
14'	Utekáč	D	00-06-89	-	-	-	-	-		nie sú	-
15'	Utekáč	D	00-22-49	00-01-50	-	00-01-50	0911002/7	00-01-50		nie sú	-
16'	Utekáč	RD	00-31-57	00-31-57	-	00-31-57	0911002/7	00-31-57		nie sú	-
17'	Utekáč	RD	00-39-13	00-39-13	-	00-39-13	0911002/7 0980881/9	00-06-37 00-32-76		nie sú	-
18'	Utekáč	RD	00-04-40	00-00-40	-	00-00-40	0911002/7	00-00-40		nie sú	-
19'	Utekáč	K,ZD	00-10-94	-	-	-	-	-		nie sú	-
SPOLU			03-50-95	01-85-94	00-21-78	01-64-16		01-85-94			

Celkový záber ostatnej pôdy 01-65-01

Celkový záber poľnohospodárskej pôdy 01-85-94

LEGENDA:

RD – rodinné domy

D – dopravné plochy

OV – občianske vybavenie

VZ – verejná zeleň

Š – šport

K – kompostovisko

ZD – zberný dvor

C – cintorín

TI – technická infraštruktúra

Najkvalitnejšie pôdy zaradené do skupín BPEJ v k.ú. Utekáč:

0711002/5, 0811002/6, 0880781/9, 0880881/9, 0911002/7, 0980241/7, 0980681/9, 0980685/9, 0980781/9, 0980881/9, 0980885/9, 1060241/7, 1060411/7, 1060441/7, 1060541/7, 1080685/9, 1094002/9

Celkový záber najkvalitnejších pôd v k.ú. Obce Utekáč zaradených do skupín

0811002/6 - 00-65-58

SPOLU 00-65-58

Lesné pozemky

ÚPN-O Utekáč chráni lesné pozemky a porasty, ako to vyplýva zo zákona č. 326/2005 Z. z a s tým súvisiace predpisy a navrhuje záber lesných pozemkov v odôvodnenom prípade – parkovisko pre jestvujúci cintorín v obci. Navrhujeme zásah do lesného dielca 79-2 v LHC Kokava nad Rimavicou o výmera 0,0225 ha.

ZÁBER LESNÝCH POZEMKOV, ÚZEMNÝ PLÁN OBCE UTEKÁČ										
Lokalita č.	Katastrálne územie	Funkčné využitie	Výmera lokality spolu v ha	Predpokladaná výmera lesných pozemkov					Užívateľ lesných pozemkov	Časová etapa realizácie
				spolu v ha	z toho	z toho	z toho	výmera v ha		
					v zastavanom území od 1.1.1990	mimo zastavané územie od	lesný dielec / čiastková plocha			
A	Utekáč	D	00-02-25	00-02-25	00-02-25	-	79_2	00-02-25	-	-
SPOLU	-	-	00-02-25	00-02-25	-	00-02-25	-	00-02-25	-	-

1.1.11. Voda

(voda pitná, úžitková, zdroj vody,)

Rozvoj obce Utekáč nastal po založení sklárni v roku 1787. Fabrika v rámci svojich potrieb dodávky vody vybudovala aj rozvody verejného vodovodu v obci. Následne v rozvoji sklárskeho priemyslu v druhej polovici 20. storočia sa zrekonštruoval verejný vodovod dobudovaním prírodného potrubia od úpravne vody Klenovec vedenej smerom od obce Kokava nad Rimavicou a novým zásobným vodojemom o objeme $2 \times 4010 \text{ m}^3$. Ďalej bola v sklárskej fabrike „Clara“ vybudovaná úpravňa vody s kapacitou $2 \times 3 \text{ l/s}$, ktorá surovú vodu z toku Rimavica po úprave dopravovala do nového vodojemu. Vodný tok Rimavica je v prílohe č. 1 vyhlášky MŽP SR č. 211/2005 Z.z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov uvedený ako vodohospodársky významný vodný tok, č. hydrologického poriadka: 4-31-03-033.

V období rozmachu sa v obci rozšírila vodovodná sieť potrubným systémom ale boli použité zvarané a prírubové liatinové rúry, stavba bola zrealizovaná s nízkou kvalitou a uvedené rozvody sú na pokraji životnosti. Preto sa investor – Obec Utekáč rozhodol pristúpiť k rekonštrukcii rozvodov verejného vodovodu v obci Utekáč. Okresný úrad Poltár, odbor starostlivosti o životné prostredie vydal rozhodnutie č. OU-PT-OSZP-2018/000017 – 14 Z 22. 01. 2018, ktorým povolil podľa § 26 ods. 1 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „vodný zákon“) a § 66 ods. 1 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „stavebný zákon“) uskutočniť líniovú vodnú stavbu „Rekonštrukcia verejného vodovodu v obci Utekáč pre zlepšenie dodávky a zvýšenie kvality pitnej vody“ na pozemkoch parciel vedených v registri CKN č. 9263, č. 9709/3 (register EKN č. 7301/2), č. 9249/1, č. 9310/1, č. 9312/1, č. 9312/2, č. 9318/21, č. 9304/2, č. 9306, č. 9307/3, č. 9307/5, č. 9308/2, č. 9307/1, č. 9308/1, č. 9276/29, č. 9289 (register EKN č. 2997/412), č. 9293/3, č. 9293/2, č. 9303/1, č. 9303/22, č. 9303/23, č. 9303/9, č. 9303/10, č. 9303/8, č. 9303/3, č. 9295/1, č. 9303/36, č. 9302/1, č. 9303/38, č. 9276/25, č. 9287/2, č. 9276/24, č. 9281/2, č. 9276/1, č. 9288/1, 9276/23, č. 9276/30, č. 9814/3, č. 9304/3, č. 9304/1, č. 9273, č. 9732/4, (register EKN č. 7300/2), č. 9754 (register EKN č. 3504/2), č. 9230/2, č. 9226, č. 9227/10, č. 9225/8, č. 9707 (register EKN č. 7301/2), č. 9216/1, č. 9215/3, č. 9156/22, č. 9156/23, č. 9227/2, č. 9224/1, č. 9238/2, č. 9240, č. 9229, č. 9156/1, č. 9159/1 a č. 9161/1 v k. ú. Utekáč.

Vlastná obec je v súčasnosti zásobovaná pitnou z vodárenskej nádrže Klenovec - z vodojemu $2 \times 400 \text{ m}^3$. V súčasnosti je už vybudované prírodné potrubie z Klenovca zrekonštruované a funkčné. Vlastníkom prírodného potrubia je Stredoslovenská vodárenská spoločnosť a.s., prevádzkovateľom Stredoslovenská vodárenská a prevádzková spoločnosť a.s.).

Potreba vody pre ostatné miestne časti obce (hlavne v miestnej časti Drahová a Havrilovo ale aj čiastočne Salajka) je zabezpečovaná tiež z vlastných vodných zdrojov – studní. Väčšina uvedených vodných zdrojov nevyhovuje hygienickým normám. Počas dlhotrvajúcich suchých období hrozí deficit výdatnosti studní.

Návrh

Územný plán rieši vývoj počtu obyvateľstva z 1 038 (r.2011) na 1 190 v r. 2030. Výpočet potreby pitnej vody podľa vyhlášky MŽP č. 684/2006 Z. z. limituje potrebu pitnej vody pre domácnosti s lokálnou prípravou teplej úžitkovej vody v množstve 135 l/osobu/deň a na občiansku vybavenosť v množstve 15 l/osobu/deň. Spolu 150 l/osobu/deň. Vyhláška umožňuje znížiť potrebu vody o 25 % ak sú v obci v každom dome či byte osadené vodomery.

- Výpočet priemernej dennej potreby $Q_p = 1\,190 \times 150 \times 0,75 = 133\,875 \text{ l/deň} = 1,55 \text{ l/s}$
- denné maximum $Q_m = Q_p \times k_d = 133\,875 \times 2,0 = 266\,750 \text{ l/deň} = 3,07 \text{ l/s}$
- hodinové maximum $Q_h = Q_m \times k_h = 3,07 \times 1,9 = 5,84 \text{ l/s}$

Vypočítané budúce potreby zdroja vody, akumulácie, priemerné Q_p a maximálne Q_m sú neúmerne vysoké v porovnaní so skutočnými odbermi obyvateľstva. Obyvatelia aj naďalej vytrvalo šetria vodou z vodovodu v dôsledku jej spoplatnenia. Využívajú svoje studne ako zdroje úžitkovej vody najmä na hygienické účely.

Ponechanie jestvujúceho systému, ktorý pôvodne slúžil na odber vody z povrchového toku Rimavica do sklárni Clara ako záložného zdroja s vymedzením ochranného pásma povrchového odberu a zosúladienie tohto návrhu s platnou legislatívou.

V obci je navrhovaná rekonštrukcia rozvodnej siete a jej rozšírenie do Salajky a Drahovej.

1.1.12. Suroviny

(druh, spôsob získavania)

Na území obce Utekáč sa nenachádzajú ložiská výhradných nerastov (dobývacie priestory a CHLÚ).

1.1.13. Energetické zdroje

(druh, spotreba)

Zásobovanie elektrickou energiou

Obec Utekáč je zásobovaná elektrickou energiou z primárneho 22 kV vzdušného vedenia č. 310 z ES 110/22 kV Hnúšťa. Napájanie samotného sídla je realizované 22 kV vzdušnými prípojkami prostredníctvom šiestich 22/0,4 kV trafostaníc, zásobujúcich súčasnú bytovú zástavbu, občiansku vybavenosť a býv. priemysel. Počet veľkoodberateľov el. energie v obci je 6 a maloodberateľov(vr. podnikateľských subjektov) bolo 1 129.

Trafostanice:

Označenie	Výkon (kVA)	Názov TS
T1	160	Žel. stanica
T2	400	Pri OcÚ
T3	160	Horný koniec
T4	2x630	Clara - býv. skláreň
T5	160	Salajka
T6	250	Dolný koniec
T7	160	Miestna časť Drahová
T8	160	Miestna časť Havrilovo
Spolu	2710	

Dodávka elektrickej energie pre jednotlivých odberateľov v obci je vykonávaná verejným NN vzdušným rozvodom na betónových a v menšej miere aj drevených stožiaroch v blízkosti verejných komunikácií. Vedenie tvorí zokruhovanú sieť s výbežkami pre vzdialenejšie lokality obce. Sieť je potrebné v niektorých častiach rekonštruovať (výmena vodičov, stĺpov...). Najväčším odberateľom je obyvateľstvo, využívajúce energiu pre svetlo a domáce spotrebiče. Plynifikácia obce podstatne znížila zaťaženie siete.

V zmysle Zákona NR SR č.70/1998 Z.z. (Energetický zákon), na ochranu elektroenergetických zariadení sa zriaďujú ochranné pásma. Ochranné pásmo je priestor v bezprostrednej blízkosti elektroenergetického zariadenia, ktorý je určený na zabezpečenie jeho spoľahlivej a plynulej prevádzky a na zabezpečenie ochrany života a zdravia osôb a majetku.

Ochranné pásmo vonkajšieho elektrického vedenia je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča. Táto vzdialenosť je:

- 10 m pri napätí od 1 kV do 35 kV vrátane, v súvislých lesných priesekoch 7 m,
- ochranné pásmo zaveseného káblového vedenia s napätím od 1 kV do 110 kV vrátane je 2 m od krajného vodiča na každú stranu.

V ochrannom pásme vonkajšieho elektrického vedenia a pod vedením je zakázané zriaďovať stavby a konštrukcie, pestovať porasty s výškou presahujúcou 3 m. Vo vzdialenosti presahujúcej 5 m od krajného vodiča vzdušného vedenia je možné porasty pestovať do takej výšky, aby sa pri páde nemohli dotknúť vodiča elektrického vedenia, uskladňovať ľahko horľavé alebo výbušné látky, vykonávať iné činnosti, pri ktorých by mohla byť ohrozená bezpečnosť osôb a majetku, prípadne pri ktorých by sa mohlo poškodiť elektrické vedenie alebo ohroziť bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky.

Verejné osvetlenie

Verejné osvetlenie tvoria výbojkové svietidlá upevnené na výložníkoch a stĺpoch sekundárnej siete. Rozvod medzi svietidlami je vodičom AlFe 6 – 25 mm². Ovládanie verejného osvetlenia je spínacími hodinami zo skriň verejného osvetlenia. SSE, a.s. plánuje vykonať opravu VN vedenia č. 310 a to výmenu opotrebovaných drevených stĺpov vedenia za betónové.

Návrh

Územný plán rieši rozvoj obce k roku 2030 výstavbou 30 nových bytov a to v RD i nadstavbami jestv. BD. Podľa vyššie uvedenej elektrizačnej smernice č. 2/82 SEZ pribudne na trafostanice v obci nová záťaž: $22 \times 1,5 = 33$ kVA, ktorá sa rozloží do TS1 až TS3. V Salajke pribudne nová záťaž: $2 \times 1,5 = 3$ kVA, ktorá sa napojí do TS5 a v Drahovej pribudne na nová záťaž: $6 \times 4,5 = 27$ kVA, ktorá sa napojí do TS7.

V ostatných oddelených častiach a lazoch bude systém vyhovovať i perspektívne.

Zásobovanie plynom

Obec Utekáč je komplexne plynofikovaná, vrátane jej m. časti Salajka. Dodávka plynu je uskutočnená z VTL plynovodu DN 150, PN 2,5 MPa Lovinobaňa – Kokava, cez RS VTL/STL 1200 umiestnenú v obci Kokava nad Rimavicou. Z Kokavy je vybudovaný STL plynovod až do obce Utekáč. Miestna sieť je vytvorená kombináciou STL a NTL plynovodov.

Návrh

Uvedený stav bude vyhovujúci i pre návrhové obdobie, z ktorého sa bude odvíjať plynofikácia pre novo navrhované objekty RD,OV a podnikateľské subjekty v obci. Oddelené m. časti a osady, či lazy nie sú plynofikované.

V zmysle zákona č.656/2004 Z. z. treba na ochranu plynárenských v záväznej časti územného plánu vymedziť ochranné a bezpečnostné pásma. Ochranné a bezpečnostné pásma STL a NTL plynovodu sú určené zákonom č. 251/2012 Z. z. o energetike.

Kapacita regulačnej stanice zabezpečí mierny nárast spotreby s veľkou rezervou. Rozšírenie siete miestnych rozvodov plynu je navrhnuté vo výkrese technickej vybavenosti.

Zásobovanie teplom

V obci sú v prevádzke tieto zdroje tepla, ktorých menovitým výkonom je pod 1 MW:

- 2 samostatné plynové kotolne K_{1-2} v správe obce,
- 1 samostatná plynová kotolňa pre 42+48+36 b.j bytoviek v správe BD Lučenec,
- 1 samostatná plynová kotolňa pre spoločenstvo bytov,
- 1 samostatná kotolňa v škole Utekáč na biomasu výkonu 125 kW, môže byť

Ostatné zdroje tepla sú menšie, s menovitým výkonom do 50 kW.

Ostatné objekty v riešenom území sú individuálne vykurované. Staršie objekty majú lokálne vykurovanie, v nových sú zriaďované malé kotolne na zemný plyn. Ten istý systém v m.č. a osadách a lazoch.

Návrh

Je navrhované zachovanie súčasného decentralizovaného spôsobu prípravy tepla a TÚV. V koncepcii sú navrhované i možnosti využitia netradičných druhov energie - slnečnej energie, biomasy (príp. iných alternatívnych energií s aplikáciou tepelných čerpadiel). Je navrhované preferovať energiu z obnoviteľných zdrojov v súlade so zákonom č. 309/2009 Z.z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysokoúčinnnej kombinovanej výroby.

1.1.14. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru

Cestná doprava

Zastavaným územím obce Utekáč je vedená trasa cesty III/2724 so smerom Kokava nad Rimavicou - Lom nad Rimavicou - Čierny Balog. Južne od obce sa cesta v Kokave nad Rimavicou napája na cestu II/526 - Kriváň-Hnúšťa, ktorá je zaradená do základnej cestnej siete Z 112. Severo-západne sa ceste III/2724 napája na cestu II/529 so smerom Brezno – Hriňová.

V obci cesta plní funkciu zbernej komunikácie funkčnej triedy B3. V zastavanom obce je táto komunikácia líniovou dopravnou závadou, nakoľko je vybudovaná nepostačujúcich parametrov šírkového usporiadania pre funkciu zbernej komunikácie MZ 6,0/50. Šírka vozovky je cca 5,0 m s jednostranným peším chodníkom v úseku železničná stanica - námestie.

Návrh

- cesta III/2724 – vedená centrom obce Utekáč a zastavaným územím jej miestnych častí Salajka, Drahová a Havrilovo bude aj v návrhovom období plniť funkciu zbernej komunikácie funkčnej triedy B3. Navrhujeme jej rekonštrukciu a prestavbu šírkového usporiadania na kategóriu MZ 7,5/50. Vzhľadom na nedostatočnú šírku uličného priestoru najmä v samotnej obci Utekáč, navrhujeme prestavbu v minimálnej kategórii pre zberné komunikácie v zmysle STN 73 6110. Priečne usporiadanie kategórie MZ 7,5/50 je - šírka vozovky komunikácie 6,5 m s 2 jazdným pruhom 3,25 m a obojstranným bezpečnostným pásom oproti pevnej prekážke šírky 0,5m.
- v zmysle Územného plánu veľkého územného celku banskobystrický kraj je navrhovaná rekonštrukcia a úprava šírkového usporiadania cesty III/2724 mimo zastavané územie obce Utekáč a jeho miestnych častí na kategóriu C 7,5/50
- v návrhu ÚPN bude aj v návrhovom období rešpektované cestné ochranné pásmo v extraviláne pre cestu III. triedy obojstranne 20m od osi cesty
- pozdĺž zbernej komunikácie sa navrhuje zrealizovať min. jednostranný chodník šírky 2,0m, v stiesnených pomeroch je možné navrhnuť min. šírku chodníka 1,5m v zmysle STN 73 6110,
- pre rozsiahly priestor pri železničnej stanici v nadväznosti na cestu III/2724 je odporúčané riešiť komplexne priestor s oddelením peších chodníkov a peších priestranstiev od statickej a dynamickej dopravy,
- ostatné miestne komunikácie majú charakter obslužných komunikácií, ktoré sú radené do funkčnej triedy C3, ktoré navrhujeme postupne prestavať na kategóriu MO 6,0/40 s min. jednostranným chodníkom šírky min. 1,5m – prestavba je potrebná predovšetkým v lokalitách so zástavbou bytových domov – ide o obec Utekáč.
- navrhujeme prestavbu prístupovej komunikácie k lyžiarskemu vleku na kategóriu MO 6,0/40,
- v miestnej časti Salajka je navrhovaná prestavba prístupovej komunikácie k bytovým domom na kategóriu MO 6,0/40,
- v miestnej časti Drahová navrhujeme prestavbu obslužnej komunikácie so smerom rázcestie Drahová – po koniec zástavby časti Drahová
- V miestnej časti Havrilovo je navrhovaná rekonštrukcia existujúcej obslužnej komunikácie vedúcej paralelne s vodným tokom s napojením na III/ 2724 cesty vo dvoch napojovacích bodoch na kategóriu MO 6,0/40,
- v ostatných miestnych častiach je zástavba dopravne sprístupnená priamo z cesty III. triedy a nie je vybudovaná sieť obslužných komunikácií,

Železničná doprava

Na železničnú dopravu je zastavané územie obce Utekáč napojené traťou č. 162 Lučenec – Poltár - Utekáč a späť s napojením v Lučenci na trať č.160 Košice - Plešivec - Zvolen. Trať č. 162 má zriadenú koncovú železničnú stanicu v obci Utekáč. Dve vlečky slúžili na obsluhu býv. sklární. Za priemerný pracovný deň prichádza na železničnú stanicu 7 súprav motorových vlakov. Na trati č.162 boli v januári 2003 prijaté opatrenia na obmedzenia osobných vlakov. Ide o tri spoje z toho sú dve obmedzenia a jedno zrušenie spoja.

Návrh

Pre navrhované ponukové plochy ľahkej priemyselnej výroby skladov a výrobných služieb je navrhované, aby bola spracovaná štúdia územia s definovaním základnej komunikačnej siete rozdelenia ponukových plôch s tým, že bude možné obnoviť a využívať zavlečkovanie areálu s napojením na žel trať č. 162. Využívanie vlečiek a preprava tovarov železnicou je dôležité aj z dôvodu tesnej obostavanosti cesty III/2724, ktorá nie je kapacitne vyhovujúca pre zvyšovanie intenzity dopravy, bez možnosti riešenia protihlukových opatrení.

B.II. Údaje o výstupoch

1.1.15. Ovzdušie

(hlavne zdroje znečistenia ovzdušia (stacionárne, mobilné), kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika emisií, spôsob zachytávania emisií, spôsob merania emisií)

Kvalita ovzdušia je odvíjaná od interných a externých zdrojov. Znečisťovanie ovzdušia je spôsobované hlavne zo stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia ale aj mobilnými zdrojmi znečisťovania ovzdušia (doprava - súvisiaca hlavne s rozvíjajúcou sa ťažbou dreva). Zánikom sklárskej výroby sa rapídne znížilo znečisťovania ovzdušia v obci.

V obci sú aktuálne v prevádzke 2 stredné zdroje znečisťovania ovzdušia a to „Plynová kotolňa K2 - reštaurácia“

a „Plynová kotolňa pri bytovom dome Utekáč - 48 + 32 a 42 b.j.“. Ďalej sú tu prevádzkované malé zdroje znečisťovania ovzdušia - 1 samostatná plynová kotolňa pre spoločenstvo bytov, 1 samostatná kotolňa v škole Utekáč na biomasu výkonu 125 kW, 1 prevádzka píly v Utekáči, vykurovacie zariadenia na zemný plyn a drevnú hmotu v rodinných domoch, chovy hospodárskych zvierat.

Návrh

Z hľadiska rozvoja obce a zabezpečenia ochrany ovzdušia je nevyhnutné zo strany súčasných aj navrhovaných prevádzkovateľov zdrojov znečistenia ovzdušia požadovať plnenie podmienok zabezpečujúcich ochranu ovzdušia podľa zákona č. 137/2010 Z. z. o ovzduší v znení neskorších predpisov. Nové prevádzky – zdroje znečisťovania ovzdušia musia spĺňať požiadavky BAT techník (Best available technology) a aj pri povoľovaní malých zdrojov znečisťovania ovzdušia, kde v konaní je obec orgánom ochrany ovzdušia sledovať plnenie platných legislatívnych požiadaviek už v štádiu projektových dokumentácií. Na exaktné hodnotenie úrovne znečistenia ovzdušia je potrebné riešiť monitoring na meranie úrovne znečistenia - na základe výsledkov meraní je možno stanoviť podmienky ochrany ovzdušia a prípadné sprísnenie emisných limitov pre stacionárne zdroje a emisné limity a podmienky ochrany ovzdušia pre mobilné zdroje (prípadné určenie nízkoemisných zón).

V Návrhu riešenia ÚPN-O Utekáč nie sú navrhované žiadne nové konkrétne zdroje znečistenia ovzdušia. Po vybudovaní a sprevádzkovaní priemyselného parku v Utekáči tu môžu vzniknúť nové stredné respektíve veľké zdroje znečisťovania ovzdušia.

ÚP obce Utekáč navrhuje plynifikáciu pre novo navrhované objekty RD,OV a podnikateľské subjekty v obci.

1.1.16. Voda

(celkové množstvo, druh a kvalitatívne ukazovatele vypúšťaných odpadových vôd, miesto vypúšťania, recipient, verejná kanalizácia, čistiareň odpadových vôd, zdroj vzniku odpadových vôd, spôsob nakladania)

Pre potreby obce je čiastočne vybudovaná pre južnú časť obce zo ZŠ a MŠ splašková kanalizácia s mechanicko – biologickou ČOV. V súčasnosti je v skúšobnej prevádzke povolenej Okresným úradom Poltár, odborom starostlivosti o životné prostredie rozhodnutím č. OU-PT-OSZP-2017/000647-7 Z 22. 12. 2017. Ide o mechanicko-biologickú ČOV PESL 3 x 25 F dimenzovanú na 450 EO. V časti II. citovaného rozhodnutia bolo povolené vypúšťanie prečistených odpadových vôd do vodného toku Rimavica .v priemernom dennom množstve $Q_{\text{denné}} = 136,612 \text{ m}^3/\text{deň}$, odtok $Q_{\text{ročné}} = 50.000 \text{ m}^3$.

Niektoré verejné objekty sú odkanalizované do septikov. Splašky z ostatných nehnuteľností sú odvádzané do nedokonale izolovaných žump a suchých záchodov.

Miestne časti

Splašky z nehnuteľností sú odvádzané do nedokonale izolovaných žump, septikov a suchých záchodov.

Návrh

Je navrhované dobudovanie splaškovej kanalizácie do celej obce a rekonštrukcia jestvujúcej ČOV na 1 200 EO. Pre potreby nového priemyselného parku je navrhovaná splašková kanalizácia a jestvujúca ČOV na rekonštrukciu. V Salajke a Drahovej sú navrhované skupinové splaškové kanalizácie s malými ČOV.

Návrh čistenia splaškových odpadových vôd musí zohľadňovať požiadavky na čistenie vôd v zmysle vodného zákona a NV SR č. 296/2005 Z.z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na kvalitu a kvalitatívne ciele povrchových vôd a limitné hodnoty ukazovateľov znečistenia odpadových vôd a osobitných vôd, ktorým sa ustanovujú kvalitatívne ciele povrchových vôd a limitné hodnoty ukazovateľov znečistenia.

Zabezpečiť v miestach, kde nie je plánovaná kanalizácia vybudovanie nepriepustných žump /V Salajke a Drahovej v prípade, že nebudú realizované navrhované skupinové splaškové kanalizácie s malými ČOV/. Obec vo VZN obce o nakladaní a vývoze splaškových odpadov vôd má riešený legálny odvoz so zazmluvnenou oprávnenou osobou na odvoz splaškových vôd na povolenú ČOV.

1.1.17. Odpady

(celkové množstvo (t/rok), spôsob nakladania s odpadmi)

V roku 2018 v obci Utekáč vzniklo cca 153 t komunálneho odpadu.

Tabuľka vybraných vyseparovaných zložiek komunálneho odpadu:

Množstvo komunálneho odpadu v roku 2018 v tonách	Zmesový komunálny odpad	plasty	papier	sklo	kovy	textil
153	117,530	6,02	3,71	5,58	0,32	0,04

Odvoz komunálneho odpadu je zabezpečený na legálnu skládku odpadov. Nakladanie s komunálnymi odpadom vzniknutými na území obce sa riadi schváleným VZN obce Utekáč.

Obec zabezpečuje separovaný zber jednotlivých zložiek komunálnych odpadov, vrátane objemných odpadov a nebezpečných odpadov v súlade so zákonom č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a súvisiacich platných predpisov v odpadovom hospodárstve. Zhodnocovanie biologicky rozložiteľného odpadu je riešené vlastným kompostovaním v domácich kompostoviskách, ktoré sú zriadené v domácnostiach.

Návrh

- predchádzať vzniku odpadov,
- zber, odvoz a zneškodňovanie komunálneho odpadu a drobných stavebných odpadov riešiť na legálnu skládku KO,
- podporovať separovaný zber v obci (vzdelávanie, informovanie domácností ako správne separovať, prípadné dopĺňanie nádob na separovaný zber ak vznikne takáto potreba),
- vybudovať obecnú kompostáreň a zberný dvor,
- odpady vznikajúce výkonom predmetu podnikania je pôvodca povinný zabezpečiť zhodnocovanie resp. zneškodňovanie uvedených odpadov na vlastné náklady a je povinný ich odovzdať len osobe oprávnenej v zmysle zákona o odpadoch,
- osoby oprávnené na podnikanie nesmú ukladať odpad vznikajúci z ich činnosti do nádob určených na komunálny odpad, okrem komunálneho odpadu
- Využívať technológie šetriace prírodné zdroje, predchádzať vzniku odpadov, obmedzovať ich tvorbu a zariadenia pre podnikanie vo vlastných účelových stavbách a priestoroch nesmú negatívne ovplyvňovať susedné stavby a životné prostredie,
- komunálny odpad - nakladanie s komunálnymi odpadmi do ktorých spadajú aj zariadenia občianskeho vybavenia a turizmu sa bude riadiť VZN obce, v obci je zabezpečený úplný separovaný zber zložiek KO – papiera, plastov, kovov, skla a biologicky rozložiteľný odpad a ich zhodnotenie,
- nebezpečný odpad a ostatné odpady vo výrobe, službách a školstve zbierať špecializovaným spôsobom a odovzdať oprávnenej osobe,
- zber, odvoz a zneškodňovanie všetkých druhov odpadov zabezpečiť zmluvnými partnermi pri zvyšovaní separácie a ich energetického využitia,
- zlikvidovať všetky nelegálne skládky komunálneho odpadu a drobného stavebného odpadu.

1.1.18. Hluk a vibrácie

(zdroje, intenzita)

Producentom hluku sú stacionárne a mobilné zdroje. Mobilným je automobilová doprava. Intenzita dopravy na ceste III. triedy prechádzajúca obcou je nízka, hlukom je príležitostne zaťažená zástavba pozdĺž nej. Pre obytné súbory stanovuje vyhláška MZ SSR č.14/1977 Zb. najvyššie prípustnú hodnotu hladina hluku vo vonkajších priestoroch pozdĺž základnej komunikačnej siete max 60 dB(A). Táto hladina je podľa odhadu dosiahnutá vplyvom dopravy na ceste III. triedy len príležitostne.

Návrh

Vzhľadom k tomu, že návrh riešenia navrhuje zachovať súčasný spôsob dopravnej obsluhy územia, vrátane tranzitu po ceste III. triedy, je predpoklad zachovania, resp. čiastočného zvýšenia hladiny hluku pozdĺž cesty III. triedy. Preto sú navrhované opatrenia na elimináciu prekračovania prípustných hlukových hladín – v uličnom priestore sú posilnené úseky protihlukovej bariéry dosadbou účinného pásu zelene.

Pre obytné útvary stanovuje vyhláška MZ SSR č. 549/2007 Zb. najvyššie prípustnú hodnotu ekvivalentnej hladiny hluku vo vonkajšom priestore pozdĺž základnej komunikačnej siete max. 60 dB(A). Táto hodnota hluku podľa výpočtu bude v návrhovom období dosiahnutá vo vzdialenosti 7,5m od cesty III. triedy. Hlukom sú už v súčasnosti zasahované bytové domy, ktoré sú vybudované v tesnej blízkosti komunikácie cesty III. triedy s orientáciou okien z miestností priamo na ulicu. Takto situované bytové domy navrhujeme postupne prestavať na polyfunkčné využitie s orientáciou bývania do vnútrodvorových priestorov.

1.1.19. Žiarenie a iné fyzikálne polia

(tepelné, magnetické a iné – zdroj a intenzita)

Na území obce v súčasnosti nie sú identifikované zdroje uvedených žiarení, v Návrhu riešenia sa s lokalizáciou takýchto zdrojov neuvažuje.

1.1.20. Doplnujúce údaje

(napr. významné terénne úpravy a zásahy do krajiny)

V týchto súvislostiach sa dá konštatovať, že riešenie územného plánu nenavrhuje aktivity resp. zásahy do zastavaného územia obce ani do voľnej krajiny, ktoré by mali negatívny dopad resp. by vyžadovali potrebu kompenzačných opatrení.

C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

C.I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia

Riešené územie je vymedzené v rozsahu celého administratívneho územia obce Utekáč, ktoré je tvorené katastrálnym územím Utekáč.

C.II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia

1.1.21. Horninové prostredie

(inžiniersko-geologické vlastnosti, geodynamické javy, ložiská nerastných surovín, geomorfologické pomery, seizmicita,)

Katastrálne územie Utekáča patrí do viacerých geomorfologických jednotiek. V rámci oblasti Slovenského rudohoria väčšia východná časť leží v celku Stolické vrchy, ktorý sa v území delí na dva oddiely – Klenovské a Málinské vrchy. Západný okraj katastra leží v celku Veporské vrchy a jeho oddieli Sihlianska planina.

Geomorfológia

Z geomorfologického hľadiska má kataster hornatinový reliéf, okrajovo doň v južnej časti zasahuje reliéf nekrasových planín. Toky v tejto oblasti vrátane horného toku Rimavice majú tvar hlbokých V dolín bez nivy alebo so slabou vyvinutou nivou. Priemerná sklonitosť územia sa v území pohybuje v rozmedzí 14 – 24°, v oblasti planín je územie so sklonitosťou 6 – 14°. Z jednotiek sklonu reliéfu, vymedzených v metodike KEP, sa v území vyskytujú jednotky s kódmi 1. – 6. Z jednotiek expozície reliéfu sa v území vyskytujú všetky, uvedené v metodike KEP.

Seizmicita

Ide o seizmicky mierne aktívnu oblasť, z hľadiska projektovania bežných typov stavieb tento stupeň nepredstavuje nebezpečenstvo.

Radónové riziko

V rozsahu celého k.ú. je radónové riziko stredné. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 528/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarovania z prírodného žiarenia.

Ložiská nerastných surovín

Na území obce Utekáč sa nenachádzajú ložiská výhradných nerastov (dobývacie priestory a CHLÚ).

1.1.22. Klimatické pomery

(zrážky- napr. priemerný ročný úhrn a časový priebeh, teplota -napr. priemerná ročná a časový priebeh, veternosť -napr. smer a sila prevládajúcich vetrov)

Katastrálne územie Utekáč sa nachádza v teplej mierne vlhkej klimatickej oblasti. Táto je charakterizovaná teplou nížinnou klímou, s dlhým teplým a suchým letom, krátkou chladnou a suchou zimou, s krátkym trvaním snehovej pokrývky. Z hľadiska výskytu zrážok, ide o mierne suchú oblasť.

1.1.23. Ovzdušie - stav znečistenia ovzdušia

Po ukončení činnosti sklárni v Utekáči sa stav ovzdušia podstatne zlepšil. Pri sklárskej výrobe boli do ovzdušia vypúšťané znečisťujúce látky ako tuhé znečisťujúce látky (TZL), olovo (Pb), fluór a jeho zlúčeniny, SO₂, CO, celkový organický uhlík (TOC), oxidy dusíka (NO_x) atď. V súčasnosti je ovzdušie v sledovanom území znečisťované najmä prašnosťou a emisiami z dopravy a zo stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia. Obec Utekáč nepatrí do oblastí vyžadujúcich si osobitnú ochrany ovzdušia v zmysle § 8 zákona č. 137/2010 Z.z. o ovzduší v znení neskorších predpisov.

V súčasnosti je v obci Utekáč kvalita ovzdušia dobrá. V území nie sú výraznejšie zdroje znečistenia ovzdušia, v budúcnosti to môžu byť nové zdroje, ktorých vznik sa predpokladá v prevádzke priemyselného parku a tranzitná doprava po ceste III. triedy.

1.1.24. Vodné pomery

(povrchové vody, podzemné vody vrátane geotermálnych, minerálnych, pramene a pramenné oblasti vrátane termálnych a minerálnych prameňov, vodohospodársky chránené územia, stupeň znečistenia podzemných a povrchových vôd)

Katastrálnym územím obce preteká vodohospodársky významný vodný tok Rimavica, ktorý je v prieťahu cez zastavané územie obce upravený a dimenzovaný na Q₁₀₀. Cez to všetko je obec pravidelne zaplavovaná.

Čistota odpovedá požiadavkám na povrchové toky. Prietokové pomery Rimavice z aspektu nárokov na recipient pre vypúšťanie splaškov z ČOV sú vyhovujúce.

Odpadové vody z územia obce sú odvádzané a zneškodňované oddelene podľa ich pôvodu. Povrchové vody atmosférického pôvodu zo striech, dvorov, komunikácií a priľahlého terénu odtekajú priekopami vedľa komunikácií do miestneho potoka.

Okresný úrad Poltár svojím rozhodnutím č. OU-PT-OSZP-2017/000353-13 zo 17. 05. 2017 povolili uskutočnenie stavby „Protipovodňové opatrenia v obci Utekáč“. Tzn. povolil uskutočniť protipovodňové opatrenia na nasledovných drobných vodných tokoch:

- SO–01 – úprava toku Guzmanka. Guzmanka je miestny názov. Ide o Skalnitý potok, čhp 4-31-03 č. toku 324 v r.km 0,006 až 0,139,
- SO–02 – úprava toku Krahulčová. Krahulčová je miestny názov. Ide o Krahulčov potok, čhp 4-31-03, č. toku 325 v r.km 0,030 až 0,230,
- SO–03 – úprava toku Lichý potok. Čhp 4-31-03, č. toku 326 v r.km 0,162 až 0,322.

Návrh

Realizovať opatrenia na zdržanie povrchových odtokov podľa PD. V prípade akýchkoľvek stavebných zámerov v blízkosti vodných tokov je potrebné zabezpečiť ich adekvátnu protipovodňovú ochranu. S ohľadom na prehodnotené hydrologické údaje, najmä N – ročné vody, navrhujeme existujúcu úpravu Rimavice nadstaviť za účelom ochrany budov v zastavanom území obce.

V návrhu treba rešpektovať využitie hydroenergetického potenciálu toku pre MVE Utekáč (40 kW) nad zastavaným územím vlastnej obce i MVE Salajka (36 kW), ako aj jestvujúci rybník v Dráhovej ako aj rybník na intenzívny chov rýb v Utekáči.

Pozdĺž Rimavice v zmysle vodného zákona ponechať 10 m (pozdĺž významného vodného toku) a pri drobných vodných tokoch do 5 m široký nezastavaný pás od brehovej čiary pre údržbu toku.

Kvalita povrchových a podzemných vôd vyplýva z charakteru prostredia. Zdrojmi znečistenia povrchových a podzemných vôd v rámci riešeného územia sú najmä:

- komunálne odpadové vody
- nelegálne skládky odpadov

Kvalita podzemných vôd je ovplyvňovaná stavom odstraňovania a čistenia splaškov. Obec nie je celá odkanalizovaná. Odpad zo septikov a žump sa vyváža nekontrolovane, čím dochádza k ohrozovaniu povrchových vôd, pôdy, ako aj podzemných vôd.

1.1.25. Pôdne pomery

(kultúra, pôdny typ, pôdny druh a bonita, stupeň náchylnosti na mechanickú a chemickú degradáciu, kvalita a stupeň znečistenia pôd)

V katastri obci sa nachádza iba 22 ha ornej pôdy a 1 029 ha pasienkov, ktoré sú však nedostatočne obhospodávané a postupne zarastajú. Z pôdných typov sa v k.ú. Utekáč vyskytujú v širšom okolí údolia Rimavice hnedé pôdy nenasýtené (kyslé), lokálne rankre a hnedé pôdy nenasýtené (okyslené), vo zvyšnej časti územia sú to hnedé pôdy nenasýtené (kyslé) až podzolované, sprievodné rankre a lokálne podzoly. Z pôdných druhov sa vyskytujú pôdy ľahké (hlinitopiesočné) až stredné (piesočnatohlinité, hlinité) a štrkovité, kamenisté.

Náchylnosť na veternú eróziu

Najdôležitejšími faktormi podieľajúcimi sa na vzniku veternej erózie sú rýchlosť a smer vetra a fyzikálno - chemické vlastnosti pôdy (predovšetkým zastúpenie veľkostných tried pôdných častíc a vlhkosť pôdy). Tento typ erózie postihuje najmä nížinné oblasti a najviac ohrozené sú piesočné pôdy a pôdy s nízkym obsahom vlhkosti. V katastrálnom území Utekáč je náchylnosť na výskyt veternej erózie nízka. Návrh riešenia nenavrhuje protierózne opatrenia.

1.1.26. Fauna, flóra

(kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika, chránené vzácne a ohrozené druhy a biotopy, významné migračné koridory živočíchov)

Lesná vegetácia

Lesné porasty v posudzovanom území sú tvorené prevažne bukovými a jedľovo-bukovými, menej smrekovými porastami, do veľkej miery prirodzenými, na niektorých stanovištiach umelo založenými alebo druhotne vzniknutými borinami a smrečinami miesto pôvodných prirodzených porastov. Lokálne sú v lesných dolinách zachované fragmenty podhorských a horských jelšových lesov. Z jednotiek, uvedených v metodike KEP, sa v území nachádzajú jednotky s kódmi 3., 5., 9., 11., 12., 13., 18. a 19.

Nelesná drevinová vegetácia

V území je bohato zastúpená, dostatočne priestorovo a druhovo štruktúrovaná. V celom území sa nachádzajú rozsiahle plochy medzi lesnými porastami a využívanou poľnohospodárskou krajinou, porastené rôznymi sukcesnými štádiami druhotného lesa, miestami charakteru lesných porastov. Tieto plochy sú priestorovo a druhovo pomerne dobre štruktúrované a pri ponechaní ich ďalšieho vývoja dospejú postupne k hodnotným klimaxovým lesným štádiám. Tvorené sú bukom, brezou, osikou, jedľou, vtrúsene sa vyskytuje javor horský a mliečny, hloh, trnka, ruža šípová, jaseň, lipa malolistá. Pásky a zhluky kriačín sú tvorené lieskou, osikou, vrbou rakytovou, trnkou, hlohom, ružou šíповou. Dobré sú vyvinuté brehovité porasty, v ktorých sa okolo Rimavice uplatňuje najmä jelša sivá, vrba krehká, purpurová a sivá, na prítokoch aj lieska, osika, buk, smrek, rakyta. Z jednotiek, uvedených v metodike KEP, sa v území nachádzajú jednotky s kódmi 20., 22., 23. 25. a 26.

Trvalé trávne porasty

Trvalé trávne porasty sú vzhľadom na hospodárenie pomerne diverzifikované, v intenzívnejšie využívanéj poľnohospodárskej krajine sú čiastočne intenzifikované, premenené. V celom priestore sa nachádzajú aj plochy neudržiavané, zarastajúce náletmi drevín a strácajúce svoj pôvodný charakter. Pomerne hojne sa nachádzajú prameniská, malé plochy slatinísk, v alúviu Rimavice a dolných častiach väčších prítokov aj rozsiahlejšie plochy vysokobylinných močiarnych spoločenstiev. V stredných častiach svahov na úpätí lesných porastov sa lokálne zachovali živné pasienky v málo pozmenenej forme, na južne orientovaných krátkych suchých svahoch

a vysokých medziach sa vyskytujú xerothermné spoločenstvá. Z jednotiek, uvedených v metodike KEP, sa v území nachádzajú jednotky s kódmi 27., 28., 29., 30., 31., 32., 33. a 34.

Orná pôda a trvalé kultúry

V katastri sa oráčky vyskytujú len ako maloplošné jednotky v mozaike s ostatnými druhmi poľnohospodárskych kultúr, zväčša v blízkosti osídlení, najčastejšie v alúviách tokov. Z jednotiek, uvedených v metodike KEP, sa v území nachádzajú jednotky s kódmi 37., 39. a 52.

Mozaikové štruktúry

Dobre vyvinuté mozaikové štruktúry lúk, pasienkov, antropogénnych štruktúr a lesnej a mimolesnej drevinovej vegetácie sa vyskytujú v rozsiahlom priestore severne a južne od obce a v lokalitách Drahová a Jasenina. Z jednotiek, uvedených v metodike KEP, sa v území nachádzajú jednotky s kódmi 53. a 54.

Vodné toky a plochy

Osou územia je rieka Rimavica, ktorá z oboch strán v území priberá viacero prítokov. Ide zväčša o prirodzene tečúce, v dolných častiach bohato meandrujúce vodné toky s bohatou sprievodnou zeleňou brehových porastov. Regulované časti tokov sa nachádzajú prakticky len v obci. Z jednotiek, uvedených v metodike KEP, sa v území nachádzajú jednotky s kódmi 55., 56., 57. a 61.

V území sa nachádzajú lokality s výskytom viacerých druhov rastlín a živočíchov, chránených v zmysle §§ 33, 34 zákona a Vyhlášky Ministerstva ŽP SR č. 24/2003, ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny. Známe a zistené lokálne i hromadné výskyty či migračné trasy jednotlivých druhov boli brané pre potreby tohto hodnotenia do úvahy. Výskyt chránených nerastov a skamenelín v území nie je známy.

V území sa nenachádzajú stromy, chránené v zmysle § 34 zákona - chránené územia podľa medzinárodných dohôd.

Obec nemá spracovaný miestny ÚSES. Základná osnova takeého materiálu – ekologická kostra krajiny – bola spracovaná. V dobe spracovania návrhu riešenia nebol k dispozícii k nahliadnutiu príslušný regionálny ÚSES. Z prvkov tohto systému, zachytených v ÚPN VÚC Banskobystrického kraja (krajinná štruktúra a ÚSES), do predmetného územia zasahujú biocentrá regionálneho významu (komplexy okolo kóty Čremoš a v lokalite Ortáš), ako aj biokoridor regionálneho významu, prebiehajúci v hrebeňovej časti medzi týmito biocentrami a ďalej od biocentra Čremoš západným smerom cez Trnkovu dolinu a Ďurkovku k regionálnemu biocentru Ďurkov vrch. V zmysle Generelu nadregionálneho ÚSES SR sa v území nenachádzajú žiadne prvky tohto systému. V zmysle NECONET sa územie nachádza na južnom okraji západokarpatského biosferického jadrového územia. Vyskytujú sa v ňom a zasahujú doň územia rozvoja prírodných prvkov potenciálneho jadrového územia a s funkciou štruktúrneho prvku ekologického koridoru, ktoré sú poprepájané terestrickými ekologickými koridormi národného významu.

1.1.27. Krajina

Územie k. ú. obce Utekáč sa rozprestiera v hornej časti toku Rimavice. Na severnom okraji je významným bodom kóta Čremoš (982 m n. m.), najvyšší bod katastra, od ktorého prebieha hranica severozápadným smerom na kótu 947 m n. m., za ňou zbieha juhozápadným smerom do údolia Rimavice, pretína účelovú komunikáciu do Utekáča, juhovýchodným smerom pretína dolinu Ďurkovka, na ktorej pravom hrebeni sa láme smerom na juh do doliny prítoku Hajského potoka, prebieha tokom smerom na východ, nad Drahovou sa opäť láme na juh, cez hrebeň prebieha do doliny ďalšieho prítoku a ním schádza až do Hajského potoka. Z neho vybieha juhovýchodným smerom na hrebeň medzi kótami Močiar (789 m n. m.) a 675 m n. m. a do sedla nad Dlhým potokom, od ktorého prebieha východným smerom viac-menej kopírujúci hrebeň a terén severne od hrebeňa cez kótu 654 m n. m. a poza kótu Farkaša (707 m n. m., kde zbieha do údolia Rimavice pod obcou a ďalej severovýchodným smerom vybieha na hrebeň v oblasti kóty 900 m n. m. Tu sa stáča severozápadným smerom a po hrebeni cez kóty 815 m n. m., 722 m n. m., Cisárska hoľa (852 m n. m.), 877 m n. m. sa vracia do východiskového bodu.

1.1.28. Chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov

(napr. národné parky, chránené krajinné oblasti, navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, súvislá európska sústava chránených území (Natura 2000), chránené vodohospodárske oblasti], územný systém ekologickej stability (miestny, regionálny, nadregionálny).

V katastri obce sa nenachádza žiadne vyhlásené chránené územie v zmysle zákona č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Vo vzdialenom okolí sa nachádzajú nasledovné chránené územia NPR Klenovský Vepor, NPR Dobročský prales, CHKO Poľana, CHA Jasenina.

V zmysle NECONET sa územie nachádza na južnom okraji západokarpatského biosferického jadrového územia. Vyskytujú sa v ňom a zasahujú doň územia rozvoja prírodných prvkov potenciálneho jadrového územia a s funkciou štruktúrneho prvku ekologického koridoru, ktoré sú poprepájané terestrickými ekolog. koridormi národného významu.

V území boli vyčlenené nasledovné genofondové lokality flóry, fauny a významné biotopy (v zmysle metodiky KEP jednotky s kódmi 1., 2. a 3.):

1. Rimavica. Prírodzene tečúci potok s početnými prítokmi, lokálne s dobre vyvinutými brehovými porastami, ktoré miestami splývajú s okolitými lesnými porastami, lokálne s malými plochami nívnych mokradí, porastených hodnotnou mokradňou vegetáciou. V miestnych častiach obce je alúvium lokálne využívané ako extenzívna orná pôda, no temer vždy v komplexe s prírodnými trávnyimi spoločenstvami. Lesné prítoky najmä v hornej časti toku majú zväčša kamenité až balvanité priame koryto, sú bez brehových porastov a charakt. vegetácia je vyvinutá len v oblastiach depresii a pramenísk.

2. Španina – Beracka. Komplex prírodných jedľovo-bukových lesov na pravej strane doliny Rimavice. Väčšia časť porastov má prírodný charakter, je dobre diverzifikovaná, rôznorodá, v podrade sa vyskytujú prírodné spoločenstvá, priestor je biotopom mnohých vzácných druhov živočíchov. Zmenené, prevažne smrekové lesy sa vyskytujú len v dostupných častiach na začiatku údolia a aj tie sú pomerne pestré vďaka prímеси prírodných drevín.

3. Na chotári – Hrbok – Havrilovo. Rozsiahly komplex lesov rôznorodého charakteru, prevažne bučín a jedľobučín, ktoré sú lokálne premenené na neprirodzené monokultúry smreka a smrekovca. V oblasti je množstvo plôch bývalého osídlenia a banských diel, ktoré sú však zväčša zarastené prírodnou sukcesiou drevín a majú charakter štádia prírodného lesa.

4. Trhanov vršok. Komplex lesných, pasienkových a lúčnych spoločenstiev s charakterist. krajinár. štruktúrami a bohatými formáciami mimolesnej drevinovej zelene okolo rovnomennej kóty.

5. Hájsky potok. Pravostranný prítok Rimavice s prameniskami v závere rovnomennej doliny a doline Jaseňovec má charakter prírodného lesného toku s málo meandrujúcim korytom a chudobnými, zväčša hlúčikovými brehovými porastami a hodnotnými rastlinnými spoločenstvami v úzkej nive toku, v dolnej časti v poľnohospodárskej krajine koryto bohato meandruje a v nive sú vyvinuté charakteristické mokradné spoločenstvá s výskytom vzácných druhov rastlín.

6. Drahová. Fragment pôvodných prírodných pasienkových spoločenstiev na extrémnejšom reliéfe s výskytom teplomilných prvkov flóry, bohatými štruktúrami mimolesnej drevinovej zelene a zachovaným tradičným spôsobom hospodárenia extenzívnym pasením.

7. Grúň – Nad Rimavou. Lesné porasty prírodného charakteru so zvýšeným zastúpením smreka, v minulosti na viacerých miestach rozpracované ťažbovými zásahmi, s rozsiahlymi plochami prírodzenej vegetácie podrastu.

8. Cisárska hoľa – Nad Utekáčom. Rozsiahly komplex pasienkových a lúčnych spoločenstiev s tradičným lazničným osídlením, charakteristickými krajinárskymi štruktúrami a bohatstvom štruktúr mimolesnej zelene vrátane roztrúsených lesných porastov. V priestore je aj mnoho plôch prameniskovej a mokradnej vegetácie. Rozsiahly priestor je možné diferencovať na jednotlivé typy biotopov, ale ich komplex predstavuje rozsiahlu zachovalú krajinu, lokálne narušenú novými výstavbami, hospodárskymi prvkami, ktoré však výraznejšie nezasahujú do zachovalého krajinného rázu a biodiverzity krajinného segmentu.

V riešenom území sa nachádza komplex pasienkových a lúčnych spoločenstiev, bohatstvom štruktúr mimolesnej zelene vrátane roztrúsených lesných porastov a nachádza sa v ňom aj mnoho plôch prameniskovej a mokradovej vegetácie.

V riešenom území sa nachádzajú aj komplexy biotopov európskeho významu:

7230 (Ra6) – Slatiny s vysokým obsahom báz
6520 (Lk2) – Horské kosné lúky

a komplexy biotopov národného významu:

Lk3 – Mezofilné pasienky a spásané lúky

Lk7- Psiarkové aluviálne lúky

V riešenom území sa nachádza

- chránená vodohospodárska oblasť Horného Ipľa, Rimavice a Slanej – väčšia časť k.ú.,
- chránené poľnohospod. pôdy – 5 – 9 skupina BPEJ,
- stredné radónové riziko – v celom k.ú. - môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia,
- byty a predškolské zariadenia – príslušná izofóna ekvivalentnej hladiny hluku od ciest a diaľnice je 40-60 dB(A), ktorá zabezpečuje akustický komfort podľa Vyhl. MZ SR č. 549/2007 Z.z.,

Pásma hygienickej ochrany

Na území obce sú PHO vymedzené v zmysle osobitných predpisov:

- ČOV – návrh
- cintorína
- dopravných stavieb (cesty III. triedy)
- rozvodnej siete (elektrika, plyn ,vodovod, kanalizácia, telekomunikácie)
- vodných tokov a odvodňovacích kanálov,
- bývanie, zdravotníctvo a školstvo - izofóna ekvivalentnej hladiny hluku od ciest

Ochranné pásma

- cesta III. triedy – mimo zastavané územie 20 m od osi komunikácie
- lesné pozemky – 50 m od okraja pozemku
- cintorín – 50 m od okraja pozemku
- koridory technickej infraštruktúry: podľa STN

1.1.29. Obyvateľstvo

(napr. počet dotknutých obyvateľov, veková štruktúra, zamestnanosť, aktivity -poľnohospodárstvo, priemysel, lesné hospodárstvo, služby, rekreácia a cestovný ruch, infraštruktúra -doprava, produktovody, telekomunikácie, odpady a nakladanie s odpadmi).

Obyvateľstvo

Demografické údaje

Prognóza výhľadového vývoja obyvateľstva podľa indexu doterajšieho vývoja:

- pri Indexe priemerného 10 ročného rastu obyvateľstva: 2003 /1993 = 0,91.

Demografickú prognózu budú ovplyvňovať tieto faktory:

- vzhľadom na to, že v súčasnosti je nosný výrobný podnik mimo prevádzky je obec vo fáze stagnácie s negatívnym vývojom starnutia obyvateľstva,
- vysťahovávajú sa mladšie, produktívne ročníky a prisťahovalci sú skôr staršie ročníky,
- v m.č. a osadách treba predpokladať postupný nárast chalupárstva (a druhého bývania) s ubúdaním obyvateľstva,
- po predpokladanej revitalizácii výrobnej prevádzky treba predpokladať mierny nárast obyvateľstva a zlepšenie vekovej štruktúry obyvateľstva.

rok	sčítanie		sčítanie	stav	návrh		výhľad
	2001	2002	2011	2015	2022	2030	2040
počet obyvateľov	1 218	1 280	1038	978	1 100	1 150	1 300

Ekonomická aktivita

Pracovné príležitosti v obci v súčasnosti sú veľmi skromné (10 pracovníkov na píle, 10 ľudí v miestnych s.r.o. a v lesoch a zopár živnostníkov). V súčasnosti sa odchod za prácou prehĺbil a zanikli pracovné príležitosti v sklárskom závode. Väčšina ekonomicky aktívnych obyvateľov pracuje mimo obec.

Ekonomická aktivita obyvateľstva v roku 2011:

	Počet ek. akt. obyvateľov	Miera ekon. aktivity	Odchádzajúci za prácou	
			abs.	% podiel z EA
<i>obec</i>	469	45	280	59

Významnejší zamestnávateľia vytvárajúci v obci cca 40 prac. príležitostí:

- Obec Utekáč (Základná škola s materskou školou, OcÚ,...),
- Obchod, služby,
- ŽSR,
- Lesy š.p., závod Hnúšťa a LS Kokava.

Návrh

Navrhujeme revitalizáciu bývalého sklárskeho areálu a vytvorenie ponuky pre nový priemyselný park a s tým spojený rozvoj miestnych služieb.

Za ďalšie rozvojové odvetvie navrhujeme služby pre cestovný ruch.

Predpokladáme nárast počtu prac. príležitostí na 150.

Hospodárske aktivity

Poľnohospodárstvo

Rozvoj poľnohospodárskej výroby je obmedzený štruktúrou PPF. V katastri obci sa nachádza iba 22 ha ornej pôdy a 1 029 ha pasienkov, ktoré sú však nedostatočne obhospodarované a postupne zarastajú.

Poľnohospodárska veľkovýroba v súčasnosti neexistuje a zatiaľ nie sú pre ňu predpoklady. Samostatne hospodári iba 6 SHR malovýrobným spôsobom na báze chovu dobytka.

Návrh

Ďalšia poľnohospodárska činnosť v obci nie je navrhovaná, výhľadovo je navrhovaný rozvoj ovčiarstva.

Lesné hospodárstvo

Lesné pozemky obhospodarujú urbáriaty súkromných vlastníkov a Lesy SR š.p. závod Rimavská Sobota. V k.ú. obce sa nachádza 1 058 ha lesných pozemkov. Na úseku ťažby a odvozu dreva pracuje 10 živnostníkov.

Návrh

Je navrhovaná stabilizácia na úseku ťažby a odvozu dreva a zachovanie súčasnej výmery lesných pozemkov. V lokalitách navrhovaných na výstavbu je nutné vyčleniť priestor ochranného pásma 50 m od lesného porastu v zmysle § 10 ods. 1 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov, v ktorom je zakázaná akákoľvek výstavba aj drobných stavieb, na ktoré nie je potrebné rozhodnutie o umiestnení stavieb.

Priemysel a služby

Priemyselná výroba je v obci zastúpená pílou. Celkový počet 10 pracovníkov.

Donedávna sa v obci vyrábalo technicky náročné duté sklo v komplexne vybudovanom výrobnom areáli, ktorého technická infraštruktúra obsluhovala aj centrálnu časť obce (vykurovanie). V r. 1989 poskytovala do 700 prac. miest.

V obci sú rozvinuté niektoré remeselné živnosti ako spracovania železa, stolárstvo a pod.

Návrh

Ďalšie výrobné aktivity, ako aj hygienicky nezávadnú priemyselnú výrobu a remeselné prevádzky navrhujeme orientovať do obcou pripravovaného Priemyselného parku na mieste býv. sklárne. Potenciálom je strojárská výroba, nástrojáreň, lisovanie plast. výrobkov a spracovanie skla. Výhodou pre jeho zriadenie je, že obec je sídlom s najväčšou prioritou podpory nových prac. miest. zo strany štátu.

Rekreácia a cestovný ruch

Obec je súčasťou rekreačného územného celku – Gemer, II. kategórie a podoblasti – Klenovskej, II. kategórie s disponibilitou pre krátkodobý a strednodobý CR s celoročným využitím regionálneho a nadregionál. významu na báze všetkých druhov turistiky, zimných športov, poľovníctva, rybolovu, chalupárstva, chatárstva, vlastivedy, agroturistiky, priemyselnej turistiky a pod. V súč. prebieha proces postupnej transformácie usadlostí na rekreačné chalupy individuálnej bázy. Obec eviduje 109 neobývaných bytov, z toho 63 objektov slúži na rekreáciu. Služby pre CR sú zatiaľ sporadické. Funkčné členenie je nasledovné:

Východiskovým bodom do krajinej oblasti je obec a miestne časti Drahová a Havrilovo.

Základňami CR regionálneho významu sú:

- 1 . býv. strelnica v Salajke,

2. lyžiarska zjazdovka s vlekom Nad Rimava,
 3. bývalá lyžiarska zjazdovka s vlekmí na Klopárove a Salajke.
- Záhradkárska osada je regionálneho významu.
 - Živá laznícka krajina spolu s miestnymi časťami je zostávajúci priestor k.ú vhodný pre individuálny alebo organizovaný CR, regionálneho a nadregionálneho významu.

Potenciál jednotiek CR:

Obec Utekáč - disponuje železničnou stanicou a autobusovou zastávkou, občianskym vybavením, dostatočnými športovými plochami, kultúrnymi pamiatkami spojenými s tradíciou výroby skla. V polyfunkčnej budove Clara navrhujeme turist. ubytovňu s kap. 20 lôžok.

Strelnica – príjemné krajinné prostredie s obnovou strelnice, môže profitovať na komerčnej báze.

Základňa CR Nad Rimava – jednoduché podmienky pre zjazdové lyžovanie, tvorí bezprostredné chalupárske, turistické a lyžiarske zázemie Utekáča. Navrhujeme predĺženia existujúcich vlekov až na 1 000 m s umelým osvetlením s cieľom vzniku prímestského rekreačného areálu so širším významom pre celú oblasť, ktorý čiastočne odľahčí ekologicky aj rekreačne preťaženú oblasť Kokava-Háj.

Základne CR Klopárovo a Salajka – mali jednoduché podmienky pre zjazdové lyžovanie – karabínkové vleky. Navrhujeme obnovenie lyžiarskej tradície a predĺženie vlekov, resp. ich vybudovanie, vr. bežeckých tratí.

Záhradkárska osada – krajinársky je umiestnená veľmi exkluzívne, avšak jej dopravné sprístupnenie je komplikované. Plocha je 1,58 ha a počet parciel 36. Navrhujeme jej stabilizáciu bez možnosti rozvoja.

Doprava a technická infraštruktúra

Cestná doprava

Zastavaným územím obce Utekáč je vedená trasa cesty III/2724 so smerom Kokava nad Rimavicou - Lom nad Rimavicou - Čierny Balog. Južne od obce sa cesta v Kokave nad Rimavicou napája na cestu II/526 - Kriváň-Hnúšťa, ktorá je zaradená do základnej cestnej siete Z 112. Severo-západne sa cestou III/2724 napája na cestu II/529 so smerom Brezno – Hriňová. V obci cesta plní funkciu zbernej komunikácie funkčnej triedy B3. V zastavanom obce je táto komunikácia líniovou dopravnou závadou, nakoľko je vybudovaná nepostačujúcich parametrov šírkového usporiadania pre funkciu zbernej komunikácie MZ 6,0/50. Šírka vozovky je cca 5,0 m s jednostranným peším chodníkom v úseku železničná stanica - námestie.

Železničná doprava

SNa železničnú dopravu je zastavané územie obce Utekáč napojené traťou č. 162 Lučenec – Poltár - Utekáč a späť s napojením v Lučenci na trať č.160 Košice - Plešivec - Zvolen. Trať č. 162 má zriadenú koncovú železničnú stanicu v obci Utekáč. Dve vlečky slúžili na obsluhu býv. sklárňí. Za priemerný pracovný deň prichádza na železničnú stanicu 7 súprav motorových vlakov. Na trati č.162 boli v januári 2003 prijaté opatrenia na obmedzenia osobných vlakov. Ide o tri spoje z toho sú dve obmedzenia a jedno zrušenie spoja.

Vodovod, odkanalizovanie

obec je zásobovaná pitnou vodou z povrchového zdroja Rimavica cez, úpravňu vody, ČS a vodojem 2 x 400 m³. V časti rozvodnej siete sú nevyhovujúce tlakové pomery.

Súčasný systém zásobovania časti obce z povrchového zdroja je dočasný. Pôvodný projekt rieši zásobovanie obce z ÚV Klenovec cez čerpaciu stanicu v Kokave nad Rimavicou do prerušovacieho vodojemu 1 x 100 m³. V manipulačnej komore prerušovacieho vodojemu je na odbernom potrubí odbočka pre odber vody pre Utekáč. Prívodné potrubie do obce je vybudované, ale voda sa nedodáva.

Miestna časť Salajka má vodovod z vlastného zdroja cez rezervoár nad obcou. Potreba vody pre ostatné miestne časti obce (hlavne v miestnej časti Drahovo a Havrilovo ale aj čiastočne Salajka) je zabezpečovaná z vlastných vodných zdrojov – studní. Väčšina uvedených vodných zdrojov nevyhovuje hygienickým normám. Počas dlhotrvajúcich suchých období hrozí deficit výdatnosti studní.

Pre potreby obce je čiastočne vybudovaná pre južnú časť obce so ZŠ a MŠ splašková kanalizácia s mechanicko – biologickou ČOV.

ýv. sklárne mali pre svoje potreby vybudovanú splaškovú kanalizáciu s ČOV typu PESL 3 x 25 M, dimenzovanou pre 120 EO a 24 m³ odpadových vôd za deň. Momentálne je nefunkčná. Niektoré verejné objekty sú odkanalizované do septikov. Splašky z ostatných nehnuteľností sú odvádzané do nedokonale izolovaných žump a suchých záchodov.

Splašky z ostatných nehnuteľností v obci sú odvádzané do žump a suchých záchodov.

Zásobovanie elektrickou energiou, plynom a teplom

Obec Utekáč je zásobovaná elektrickou energiou z primárneho 22 kV vzdušného vedenia č. 310 z ES 110/22 kV Hnúšťa. Napájanie samotného sídla je realizované 22 kV vzdušnými prípojkami prostredníctvom šiestich 22/0,4 kV trafostaníc, zásobujúcich súčasnú bytovú zástavbu, občiansku vybavenosť a býv. priemysel. Počet veľkoodberateľov el. energie v obci je 6 a maloodberateľov (vr. podnikateľských subjektov) bolo 1 129.

Obec Utekáč je komplexne plynofikovaná, vrátane jej m. časti Salajka. Dodávka plynu je uskutočnená z VTL plynovodu DN 150, PN 2,5 MPa Lovinobaňa – Kokava, cez RS VTL/STL 1200 umiestnenú v obci Kokava nad Rimavicou. Z Kokavy je vybudovaný STL plynovod až do obce Utekáč. Miestna sieť je vytvorená kombináciou STL a NTL plynovodov.

Odpadové hospodárstvo

Odvoz komunálneho odpadu je zabezpečený na riadenú skládku. Raz ročne je zabezpečovaný odvoz nebezpečného odpadu a ostatného odpadu. V súčasnosti prebieha v obci separovaný zber zložiek KO – papiera, plastov, kovov a skla. Je riešený aj biologicky rozložiteľný odpad a jeho zhodnotenie – kompostoviská sú zriadené v domácnostiach.

1.1.30. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti

V Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR, register nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok („ÚZPF“) nie sú evidované žiadne objekty.

Ako pamätihodnosti obce sú zapísané nasledovné objekty:

- pozostatky historickej sklárne Clara,
- pomník padlých účastníkov SNP z r. 1947,
- kaplnka – neogotická Sv. Antona Poduánskeho,
- drevená zvonica,
- kaštieľ v Utekáči.

Do evidencie pamätihodností obce je navrhované zahrnúť ďalšie dva pamätníky SNP, drevenice, križe a niektoré rannokapitalistické bytové domy, ako aj zachovanú historickú sklársku technológiu, ale aj kaplnku Sedembolestnej Panny Márie z roku 1933 v Havrilove, v časti Drahová kaplnku Sv. Rodiny z roku 1914 a v Salajke Fínske domy. AÚ SAV eviduje viaceré archeologické lokality

1.1.31. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality

(napr. skalné výtvory, krasové územia a ďalšie)

Nevyskytujú sa.

1.1.32. Iné zdroje znečistenia

(hlukové pomery, vibrácie, žiarenie)

Producentom hluku sú stacionárne a pohybujúce sa zdroje. V katastrálnom území Utekáč pohybujúcim sa producentom hluku je cestná doprava. Intenzita dopravy na ceste III. triedy prechádzajúca obcou je nízka.

1.1.33. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov

Hlavné environmentálne problémy riešiteľné úplne, alebo aspoň čiastočne metódami územného plánovania, ktorých riešením sa Návrh riešenia ÚPN-O Utekáč zaoberá, sú nasledovné:

- celková revitalizácia obce,
- rozvoj bývania a ekonomických aktivít,
- vytvorenie územných predpokladov pre rozvoj rekreácie na území obce,
- riešenie dopravných závad a kolízií
- riešenie odstavných plôch pre motorové vozidlá pre obyvateľov obce a návštevníkov,
- riešenie environmentálnej infraštruktúry
- rešpektovanie krajinnoekologických opatrení:
 - všetky genofondovo významné lokality a ekologicky významné segmenty krajiny /regionálne a miestne biocentrá a biokoridory/ obhospodarovat' v súlade s podmienkami trvalo udržateľného rozvoja tak, aby bola zachovaná a postupne zvyšovaná ekologická stabilita územia a aby sa zachovali a vytvárali podmienky pre zvyšovanie biologickej diverzity,
 - zabezpečovať výsadbu verejnej zelene,
 - vylúčiť zhoršovanie kvality povrchových a podzemných vôd.

C.III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti

(predpokladané vplyvy priame, nepriame, sekundárne, kumulatívne, synergické, krátkodobé, dočasné, dlhodobé a trvalé podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie)

1.1.34. Vplyvy na obyvateľstvo

(počet obyvateľov dotknutých vplyvmi navrhovanej činnosti v dotknutých obciach, zdravotné riziká, sociálne a ekonomické dôsledky a súvislosti, narušenie pohody a kvality života, prijateľnosť činnosti pre dotknuté obce, iné vplyvy)

Návrh riešenia ÚPN-O Utekáč nenavrhuje také riešenia, ktoré by v sebe niesli riziká ohrozenia zdravotného stavu obyvateľstva, ktoré by mali negatívne sociálno-ekonomické dopady alebo narušovali pohodu a kvalitu života resp. stav životného prostredia. V riešení sú návrhy, ktoré majú zlepšiť kvalitu životného prostredia v obci a zvýšiť pohodu a kvalitu života jej obyvateľom a návštevníkom. Sú to predovšetkým návrhy v oblasti technickej infraštruktúry, environmentálnej infraštruktúry, vytvorenia podmienok pre oddych a rekreáciu a návrhy na revitalizáciu urbanizovaného a krajinného prostredia. Navrhované aktivity sú riešené tak, aby boli zachované prírodné a krajinné hodnoty územia.

1.1.35. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery

Nemožno identifikovať žiadne vplyvy tohto typu z navrhovanej koncepcie riešenia. Vzhľadom na typ geologického podłożia sa nepredpokladajú osobitne závažné dopady vyplývajúce z navrhovaného funkčného a priestorového usporiadania a využívania územia. Pri umiestňovaní stavieb na navrhovaných funkčných plochách budú konkrétne podmienky geologických pomerov zisťované inžiniersko-geologickým prieskum a jeho výsledky bude potrebné zohľadňovať pri zakladaní stavieb.

1.1.36. Vplyvy na klimatické pomery

Nie sú identifikované žiadne vplyvy tohto typu vyplývajúce z koncepcie riešenia posudzovanej dokumentácie.

1.1.37. Vplyvy na ovzdušie

(napr. množstvo a koncentrácia emisií a imisii)

V samotnom riešení dokumentácie nemožno identifikovať konkrétne vplyvy na ovzdušie, nakoľko v tomto stupni ÚPD je navrhované funkčné a priestorové usporiadanie územia, bez umiestňovania konkrétnych činností. Až v procese umiestňovania konkrétnych investícií, ktoré podliehajú procesu posudzovania v zmysle zákona č.24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov budú tie vplyvy vyhodnocované.

Vplyvy na ovzdušie z dopravy súvisia s dopravnou záťažou na ceste III. triedy prechádzajúcej zastavaným územím obce. Navrhovaný rozvoj obce nepredpokladá zvýšenie súčasnej záťaže komunikácie.

Vplyvy na ovzdušie z iných navrhovaných činností sa nepredpokladajú – Návrh riešenia ÚPN-O Utekáč nenavrhuje konkrétne aktivity, ktoré by sa dali identifikovať ako veľké a stredné zdroje znečisťovania ovzdušia.

1.1.38. Vplyvy na vodné pomery

(napr. kvalitu, režimy, odtokové pomery, zásoby)

Katastrálnym územím obce preteká vodohospodársky významný vodný tok Rimavica, ktorý je v prietahu cez zastavané územie obce upravený a dimenzovaný na Q_{100} . Napriek tomu je obec pravidelne zaplavovaná.

Čistota odpovedá požiadavkám na povrchové toky. Prietokové pomery Rimavice z aspektu nárokov na recipient pre vypúšťanie splaškov z ČOV sú vyhovujúce..

V prípade akýchkoľvek stavebných zámerov v blízkosti vodného toku je nutnosť zabezpečiť jeho adekvátnu protipovodňovú ochranu pred prietokom Q_{100} ročnej veľkej vody. Podľa § 49 ods.2 vodného zákona správca vodného toku môže pri výkone správy vodného toku a správy vodných stavieb, alebo zariadení užívať pobrežné pozemky, z toho dôvodu je navrhované pre potreby prevádzky a údržby zachovať manipulačný pás pozdĺž toku. Pozdĺž oboch brehov uvedeného toku Rimavica je potrebné ponechať 10 m široký nezastavaný pás pre potreby

údržby toku. V zmysle platnej legislatívy sú pri vodohospodársky významnom vodnom toku Rimavica pobrežné pozemky do vzdialenosti 10 od brehovej čiary.

1.1.39. Vplyvy na pôdu

(napr. spôsob využívania, kontaminácia, pôdna erózia)

ÚPD rieši rozvoj obce využitím zastavaného územia obce a rozvojom vo väzbe na zastavané územie obce. Budú sa využívať rezervy v hraniciach zastavaného územia a neskôr aj mimo neho. Zastavané územie bude teda max. využité.

Celkovo je navrhovaných na záber pôdy 20 lokalít v rozsahu 3,6654 ha, z toho poľnohospod. pôdy 1,8594 ha (z toho v zastavanom území 0,2178 ha). Do najkvalitnejšej pôdy zasahujú lok. 10', 11' a 14' o výmere 0,6558. Je navrhovaný zásah do lesného dielca 79-2 v LHC Kokava n. Rimavicou o výmere 0,0225 ha.

1.1.40. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy

(napr. chránené, vzácne, ohrozené druhy a ich biotopy, migračné koridory živočíchov, zdravotný stav vegetácie a živočíšstva atď.)

V samotnom riešení posudzovaného dokumentu nemožno identifikovať konkrétne negatívne vplyvy na biotopy. Navrhované riešenie rešpektuje a potvrdzuje súčasný charakter biotopov, rešpektuje lesné biotopy.

1.1.41. Vplyvy na krajinu

(štruktúru a využívanie krajiny, scenériu krajiny)

Navrhovaná koncepcia rozvoja obce nemá zásadný dopad na krajinu a jej scenériu. Navrhovaná urbanistická kompozícia vychádza z pôvodnej urbanistickej a stavebnej štruktúry sídla, ktorú dopĺňa o nové prvky vo vzťahu k jeho priestorovému a funkčnému rozvoju. V riešení je rešpektovaná pôvodná urbanistická štruktúra obce. Pri riešení centrálnej časti obce sú akceptované historické prvky urbanizácie sídla. V riešení koncepcie rozvoja obce má významné postavenie ochrana prírodných prvkov na jej území a vytváranie optimálneho zastúpenia plôch verejnej zelene v jeho pôdoryse. Sú zachované všetky významné plochy a zoskupenia prírodných prvkov a vysokej zelene na území obce, doplnené o ďalšie lokality v navrhovaných rozvojových plochách.

1.1.42. Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma

(napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, súvislá európska sústava chránených území (Natura 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti], na územný systém ekologickej stability)

V Návrhu riešenia ÚPN-O Utekáč sú rešpektované všetky chránené územia prírody a krajiny a identifikované ochranné pásma.

1.1.43. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská

Návrh riešenia ÚPN-O rešpektuje ochranu archeologických lokalít v súlade s príslušnými legislatívnymi normami, kultúrne pamiatky sa tu nenachádzajú.

1.1.44. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality

Na riešenom území sa nevyskytujú.

1.1.45 Iné vplyvy

V území je evidovaná environmentálna záťaž

Názov EZ: PT(1786)/Utekáč – bývalé sklárne Clara

Názov lokality: bývalé sklárne Clara

Druh činnosti: sklárska výroba

Stupeň priority: EZ s vysokou prioritou

Aktuálne prebieha na Okresnom úrade v Banskej Bystrici, odbore starostlivosti o životné prostredie schvaľovanie plánu prác na odstránenie environmentálnej záťaže PT (1786)/Utekáč – Sklárne Clara – SK/EZ/PT/1786). Asanáciou environmentálnej záťaže budú odstránené negatívne vplyvy tejto záťaže na životné= prostredie a umožní sa využitie priestoru tak ako navrhuje ÚPN.

Podľa návrhu územného plánu je predmetná lokalita po odstránení environmentálnej záťaže určená ako plocha pozemkov priemyselnej výroby, čiže pôjde o využitie zastavaných plôch a revitalizáciu celého areálu bývalých sklárni a výstavbu priemyselného parku.

1.1.46. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi

Návrh riešenia ÚPN-O Utekáč je spracovaný v súlade s ustanoveniami stavebného zákona a vyhlášky č.55/2001 Z. z. o ÚPP a ÚPD. To znamená, že už v procese tvorby ÚPN-O sú pri návrhu rozvojových zámerov brané do úvahy a hodnotené environmentálne dopady navrhovaných riešení.

Vzhľadom na mierku spracovania Návrhu riešenia ÚPN-O Utekáč nie je možné na úrovni Návrhu riešenia riešiť a navrhovať opatrenia na elimináciu tých vplyvov, ktoré si vyžadujú rozbor a návrhy v podrobnejšej mierke riešenia s konkrétnymi vstupnými údajmi. V Návrhu riešenia sú navrhované funkčné plochy pre rozvojové zámery, ktoré vyžadujú v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. posúdenie vplyvov na ŽP podľa jeho tretej časti „Posudzovanie navrhovaných činností“ (napr. funkčné plochy pre ekonomické aktivity a ďalšie rozvojové zámery) a pre ktoré v štádiu Návrhu riešenia nie sú relevantné vstupy. Vplyvy týchto rozvojových zámerov môžu byť hodnotené až na základe dokumentácií posudzovania vplyvov na ŽP spracovaných pre konkrétne činnosti v štádiu umiestňovania zámerov na konkrétnych plochách.

Prostredníctvom prerokovania Návrhu riešenia ÚPN-O Utekáč v zmysle príslušných ustanovení stavebného zákona (podľa §22 stavebného zákona) a v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, budú na základe záverov a výsledkov týchto prerokovaní, výsledné odporúčania premietnuté do čistopisu Návrhu ÚPN-O obce Utekáč.

C.IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie

1.1.47. Opatrenia na riešenie vplyvov na obyvateľstvo

a) Opatrenia v oblasti rozvoja bývania, ekonomiky a rekreácie

Návrh riešenia ÚPN-O Utekáč navrhuje funkčné plochy pre rozvoj bývania.

Návrh riešenia ÚPN-O Utekáč navrhuje funkčné plochy pre rozvoj ekonomických aktivít.

Vplyvy na obyvateľstvo sú eliminované lokalizáciou vo väzbe na obytnú zónu a riešením ich dopravnej obsluhy bez negatívneho dopadu na súčasnú a budúcu obytnú zástavbu. Konkrétne opatrenia na elimináciu vplyvov na kvalitu životného prostredia môžu byť stanovené až v štádiu posudzovania vplyvov konkrétnych investičných zámerov pri ich umiestňovaní na týchto navrhovaných funkčných plochách.

b) Opatrenia v oblasti rozvoja dopravy

Návrh riešenia rieši dopravné závary na ceste III. triedy prechádzajúcej zastavaným územím obce, rieši chýbajúce plochy statickej dopravy.

c) Opatrenia pred hlukom a prašnosťou

Výsadbu izolačnej zelene na styku s bývaním pri pile a pri novonavrhovanom priemyselnom parku.

1.1.48. Opatrenia na riešenie vplyvov na vodné pomery

a) Opatrenia v oblasti zlepšenia vodných pomerov v území a v oblasti prevencie a minimalizácie povodňových rizík

Navrhovaný rozvoj obce Utekáč zohľadňuje požiadavky na zabezpečenie povodňovej ochrany sídiel. V zastavanom území sa zabezpečujú úpravy na prietok Q100-ročnej vody a mimo zastavaného územia spravidla na prietok Q20-ročnej vody.

b) Opatrenia v oblasti ochrany krajiny a ekologickej stability územia

Územie katastra obce Utekáč môže ostať z hľadiska ekologicky únosného využívania územia zväčša bez zmien.

c) Opatrenia v oblasti ochrany pôdy

Záber poľnohospodárskej pôdy je navrhnutý v priamej nadväznosti na zastavané územie obce, je v nevyhnutnom rozsahu vo vzťahu k navrhovanému rozvoju obce. V procese prerokovania v zmysle §22 stavebného zákona bude opodstatnenosť navrhovaného záberu poľnohospodárskej pôdy posúdená Okresným úradom Banská Bystrica, odborom opravných prostriedkov, referátom pôdohospodárstva a na základe jeho stanoviska budú rozvojové plochy upravené s cieľom minimalizácie nevyhnutného záberu.

1.1.49 Opatrenia na riešenie vplyvov na prírodu a krajinu

- a) odstránenie environmentálnej záťaže PT (1786)/Utekáč – bývalé sklárne Clara (aktuálne prebieha konanie vo veci schválenia plánu prác na odstránenie environmentálnej záťaže PT (1786)/Utekáč – Sklárne Clara – SK/EZ/PT/1786)
- b) pri akejkoľvek činnosti uskutočňujúcej sa v zastavanom území obce a mimo zastavaného územia obce Utekáč, ktorou môžu byť dotknuté záujmy ochrany prírody a krajiny sa môže o veci rozhodnúť najskôr po tom, ako mu bolo doručené rozhodnutie orgánu ochrany prírody o vydaní alebo nevydaní súhlasu alebo povolení alebo nepovolení výnimky zo zákazu, odborné stanovisko alebo vyjadrenie, ak sa tieto vyžadujú podľa zákona o ochrane prírody a krajiny.
- c) pri akejkoľvek činnosti je potrebné dodržiavať § 34 a § 35 zákona o ochrane prírody a krajiny týkajúcich sa chránených rastlín a chránených živočíchov.
- d) Pri výruboch drevín v zastavanom území aj mimo zastavaného územia obce a pri náhradných výsadbách postupovať podľa § 47 a § 48 zákona o ochrane prírody a krajiny.
- e) nové výsadby realizovať so zásadnou orientáciou na domáce a v mieste sa vyskytujúce druhy rastlín a tým zabezpečovať ochranu prirodzeného druhového zloženia ekosystémov.
- f) Vzhľadom na výskyt biotopov európskeho aj národného významu a možného výskytu chránených druhov rastlín a živočíchov v predmetnom území a aby sa predišlo narušeniu ÚSES a možným stretom záujmom zabezpečiť včasné konzultácie s odbornou organizáciou ochrany prírody a krajiny Štátnou ochranou prírody Slovenskej republiky, Správou chránenej krajiny Cerová vrchovina Rimavská Sobota pri spracovávaní územného plánu, ako aj pri plánovaných činnostiach, aktivitách a vymedzení funkčných plôch predovšetkým v extraviláne obce.

C.V. Porovnanie variantov

(porovnanie s nulovým variantom)

Návrh riešenia ÚPN-O Utekáč navrhuje komplexné riešenie funkčného a priestorového usporiadania územia, nulový variant predstavuje súčasný stav.

Súbor kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu.

Výber optimálneho variantu navrhovanej koncepcie riešenia predstavuje komplexnú kategóriu vyplývajúcu zo zhodnotenia viacerých vplyvov, dôsledkov či dopadov, ako sú:

- vplyvy na zastavané a nezastavané územie - krajinu,
- vplyvy na životné podmienky a zdravie,
- environmentálne dôsledky,
- sociálno-ekonomické dôsledky,
- územno – technické dopady.

Uzavrieť problematiku výberu optimálneho variantu riešenia v navrhovaných variantoch podľa Návrhu riešenia ÚPN-O Utekáč bude možné až po vyhodnotení prerokovania Návrhu riešenia podľa príslušných ustanovení Stavebného zákona ako aj na základe výsledkov posudzovania Návrhu riešenia ÚPN-O Utekáč podľa zákona č. 24/2006 Z. z.

Porovnanie variantov

Variantné riešenie rozvoja bývania s dopadom na riešenie technickej a dopravnej infraštruktúry - ÚPD rieši rozvoj obce, a to postupným obaľovaním zastavaného územia. Návrh riešenia bude využívať rezervy v hraniciach zastavaného územia a neskôr aj mimo neho. Zastavané územie bude teda max. využitú.

Celkovo je navrhovaných na záber pôdy 20 lokalít v rozsahu 3,6654 ha, z toho poľnohospodárskej pôdy 1,8594 ha (z toho v zastavanom území 0,2178 ha). Do najkvalitnejšej pôdy zasahujú lok. 10', 11' a 14' o výmere 0,6558. Návrh riešenia rozvoja bývania s dopadom na riešenie technickej a dopravnej infraštruktúry vyplynul s potreby preverenia možnosti rozvoja bývania. Dotknuté územie a lokality boli identifikované na základe prirodzených územných rozvojových možností obce pri zohľadnení územnotechnických daností (morfológia, ochrana prírody a krajiny, ochrana poľnohospodárskej pôdy, súčasných aj predpokladaných limitujúcich faktorov (ochranné pásma, geológia, ...) ale zároveň aj na základe požiadaviek a záujmov obce resp. občanov obce.

Pre výber výsledného riešenia bude určujúce stanovisko Okresného úradu Banská Bystrica, odboru opravných prostriedkov, referátu pôdohospodárstva.

Nulový variant:

Nulový variant predstavuje súčasný stav využívania riešeného územia obce Utekáč v rozsahu jeho zastavanej a nezastavanej časti – katastrálneho územia Utekáč. Z hľadiska životného prostredia boli identifikované environmentálne problémy, ktoré je potrebné riešiť (viď. popis v kapitole č. C.I. – 1.1.33. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov). Zároveň boli identifikované ďalšie disproporcie a nové podnety pre sociálny a hospodársky rozvoj obce. Keďže obec nemá platnú územnoplánovaciu dokumentáciu, samospráva obce chýbajú komplexne stanovené zásady pre reguláciu jej územného rozvoja. Z týchto dôvodov obec Utekáč pristúpila k obstaraniu ÚPN-O /napriek tomu, že nemá viac ako 2000 obyvateľov a v zmysle zákona nie je povinná obstaráť územný plán obce/.

C.VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia a zdravia

Základné zdroje údajov o súčasnom stave životného prostredia:

- Aktualizácia ťažiskových údajov, vrátane východiskových podkladov použitých pre vypracovanie ÚPN-O Utekáč
- Zadanie pre ÚPN-O obce Utekáč
- Návrh ÚPN-O obce Utekáč
- ÚPN VÚC Banskobystrického kraja v znení aktuálnych zmien a doplnkov
- iné aktuálne podklady a dokumenty s dopadom na riešenie ÚPD, uvedené v dokumentácii Návrhu riešenia.

Na základe týchto podkladov boli formulované údaje o vstupoch a výstupoch na územie, v rozsahu návrhu riešenia ÚPN-O obce Utekáč, súvisiacich charakteristík a hodnotenia vplyvov na životné prostredie.

C.VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní Správy o hodnotení

Vo vzťahu k stupňu posudzovanej ÚPD (Návrh riešenia ako etapa ÚPD na úrovni územného plánu obce) a mierke riešenia (1:5000) sa v procese spracovania Správy o hodnotení tohto územného plánu vyskytujú neurčitosti, najmä z dôvodu

- **nedostatku vstupných informácií** súvisiacich s budúcimi - očakávanými vplyvmi na životné prostredie, ktoré môžu nastať pri realizácii rozvojových zámerov na navrhovaných funkčných plochách a pri umiestňovaní konkrétnych činností a stavieb v území,

Neurčitosť pri posudzovaní územnoplánovacej dokumentácie vyplýva aj z faktu, že Správa o posúdení vplyvov na životné prostredie sa spracúva pred ukončením procesu prerokovania koncepcie územného rozvoja navrhovanej v Návrhu riešenia. Teda v štádiu, keď ešte nie sú známe stanoviská kompetentných orgánov štátnej správy a ďalších zainteresovaných organizácií a inštitúcií, a ani postoj verejnosti, k navrhovanej koncepcii riešenia.

Správa je východiskovým podkladom pre vypracovanie dokumentov pre posudzovanie vplyvov na životné prostredie konkrétnych činností, stavieb a rozvojových zámerov, ktoré podliehajú v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. posúdeniu.

C.VIII. Všeobecne záverečné zhrnutie

Hlavným cieľom obstarania ÚPN-O je v súlade s §11 stavebného zákona stanoviť:

- zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia obce v nadväznosti na okolité územie,
- prípustné, obmedzené a zakázané funkčné využívanie plôch,
- zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie, územného systému ekologickej stability a tvorby krajiny, vrátane plôch zelene,
- zásady a regulatívy ochrany a využívania prírodných zdrojov, kultúrohistorických hodnôt a významných krajinných prvkov,
- hranice medzi súvisle zastavaným územím obce alebo územím určeným na zastavanie a ostatným územím obce
- zásady a regulatívy verejného dopravného a technického vybavenia a občianskeho vybavenia,

- plochy pre verejnoprospešné stavby, na vykonanie asanácie a pre chránené časti krajiny.

Posudzovaný dokument – Návrh riešenia ÚPN-O Utekáč tieto ciele naplňuje. Predmetom riešenia posudzovaného dokumentu sú teda aj tie aspekty, ktoré sa procesom posudzovania strategických dokumentov podľa zákona 24/2006 Z.z. sledujú, t.j. predchádzať, eliminovať a minimalizovať negatívne vplyvy navrhovanej koncepcie územného rozvoja obce na životné prostredie.

Keďže cieľom spracovania Návrhu riešenia ÚPN-O Utekáč je navrhnuť funkčné využívanie a priestorové usporiadanie územia a nie sú ešte v tomto štádiu známe konkrétne urbanistické, architektonické a najmä technologicko-prevádzkové údaje o budúcich investíciách umiestňovaných na navrhovaných funkčných plochách, je posúdenie vplyvov navrhovanej koncepcie rozvoja obce iba „podmienečné“, s množstvom neurčitostí. Preto až v ďalších etapách posudzovania vplyvov na životné prostredie, pri realizácii navrhovanej koncepcie rozvoja, bude možné navrhovať adekvátne opatrenia na riešenie konkrétnych vplyvov, ktoré s realizáciou koncepcných zámerov súvisia.

C.IX. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní Správy o hodnotení podieľali

Kolektív v súčinnosti s Obecným úradom, kordinácia prác: Ing. arch. Jozef Macko, odborne spôsobilá osoba na obstarávanie ÚPP a ÚPD – registračné číslo 328, zabezpečujúca obstarávanie ÚPN-O Utekáč

C.X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom na vypracovanie Správy o hodnotení

- Aktualizácia ťažiskových údajov, vrátane východiskových podkladov použitých pre vypracovanie ÚPN-O Utekáč
- Zadanie pre ÚPN-O obce Utekáč
- Návrh ÚPN-O obce Utekáč
- iné aktuálne dokumenty s dopadom na riešenie ÚPD, uvedené v dokumentácii.

C.XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov

(podpisom, pečiatkou oprávneného zástupcu navrhovateľa)

Utekáč, august 2019

.....
Miroslav Barutiak
starosta obce Utekáč

Príloha č. 1

Vyhodnotenie stanovísk k strategickému dokumentu

Písomné vyhodnotenie splnenia alebo nesplnenia všetkých stanovísk a vyjadrení k oznámeniu o strategickom dokumente a k rozsahu hodnotenia podľa bodu 2.2 Špecifické požiadavky v Rozsahu hodnotenia zo dňa 04. 01. 2016.

Jednotlivé body sú podrobne zohľadnené v Návrhu ÚPN obce Utekáč a zároveň sa uvádzajú aj v relevantných častiach Správy o hodnotení strategického dokumentu (tam, kde je to vhodné a požadované v zmysle záväznej štruktúry Správy).

Vyjadrenie/stanovisko	Spôsob zohľadnenia
Pri ďalšom spracovaní strategického dokumentu „Územný plán obce Utekáč“ je potrebné postupovať v súlade s platnými predpismi v odpadovom hospodárstve	akceptované
Obcou Utekáč prechádza cesta III. Triedy číslo III/2724 (pôvodné číslo III/526 12) Kokava nad Rimavicou – Lom nad Rimavicou. Rešpektovať ustanovenia zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 35/1984 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách a technické normy pre projektovania pozemných komunikácií.	akceptované
Zohľadňovať rozptylové podmienky v obci a platné právne predpisy v oblasti ochrany ovzdušia. Odporúčame, aby sa pri riešení zásobovania teplom a teplou úžitkovou vodou podporovali zdroje, ktoré spaľujú ZPN resp. zdroje, ktorých znečisťovanie ovzdušia by spôsobovalo nižšie emisie ako pri spaľovaní ZPN.	akceptované
Obsah návrhu strategického dokumentu dať do súladu so záväznou časťou schválenej územnoplánovacej dokumentácie vyššieho stupňa. Postupovať pri obstarávaní ako aj spracovaní strategického dokumentu v súlade s ustanoveniami § 22 až 28 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej „stavebný zákon“). Rozsah strategického dokumentu dať do súladu s § 12 vyhlášky č. 55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii. Záväznú časť strategického dokumentu dať do súladu s § 13 ods. 3 písm. b) stavebného zákona.	splnené
V predloženej dokumente nie je riešený predpokladaný záber poľnohospodárskej pôdy. Z hľadiska ochrany poľnohospodárskej pôdy pri realizácii územného plánu obce Utekáč, je potrebné dodržať zásady ochrany poľnohospodárskej pôdy stanovené zákonom č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších predpisov uvedené v § 12 citovaného zákona.	doplnené do návrhu ÚP a správy o hodnotení
Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky upozorňuje, že tak ako v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie v zmysle zákona je dotknutým subjektom, tak aj v procese obstarávania územnoplánovacej dokumentácie v zmysle stavebného zákona je dotknutým subjektom.	akceptované
V návrhu treba rešpektovať využitie hydroenergetického potenciálu toku Rimavica pre Malú vodnú elektrárňu Utekáč nad zastavaným územím vlastnej obce. Pozdĺž Rimavice v zmysle vodného zákona je potrebné ponechať 10 m pri významných vodných tokoch a pri drobných vodných tokoch do 5 m široký nezastavaný pás od brehovej čiary pre potreby údržby toku. ▪ V návrhu treba pre vlastnú obec navrhnuť komplexnú splaškovú gravitačnú kanalizáciu s napojením na ČOV (navrhnuť modernizáciu). Trasu kanalizácie situovať prevažne v obecných komunikáciách a verejných priestranstvách. Návrh čistenia splaškových odpadových vôd musí zohľadňovať požiadavky na čistenie vôd v zmysle zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „vodný zákon“) a NV SR č. 491/2002 Z. z., ktorým sa ustanovujú kvalitatívne ciele povrchových vôd a limitné hodnoty ukazovateľov znečistenia odpadových a osobitných vôd. Pri spracovaní ÚPN rešpektovať ochranné pásma verejných vodovodov a verejných kanalizácií v zmysle zákona č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov. ▪ Pri ďalších krokoch spracovania predmetného územného plánu dodržiavať ustanovenia § 36 ods. 1, ods. 2 a ods. 3 vodného zákona. Komunálne odpadové vody pred ich vypúšťaním do povrchových vôd alebo podzemných vôd musia prejsť čistením, ktorým sa zabezpečia spôsobom podľa § 36 ods. 2 a ods. 3 vodného zákona požadované	akceptované

SPRÁVA
o hodnotení územnoplánovacej dokumentácie
podľa zákona č. 24/2006 .Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie

limitné hodnoty ukazovateľov znečistenia týchto vypúšťaných vôd v závislosti od veľkosti zdroja znečistenia. Keďže v obci Utekáč je verejná kanalizácia s čistiarnou odpadových vôd, individuálne systémy alebo iné primerané systémy, ktorými sa dosiahne rovnaká úroveň ochrany životného prostredia ako pri odvádzaní odpadových vôd verejnou kanalizáciou možno použiť len tam, kde výstavba verejnej kanalizácie nepredstavuje prínos pre životné prostredie alebo vyžaduje neprimerane vysoké náklady. ▪ Návrh komplexnej verejnej kanalizácie s napojením na čistiareň odpadových vôd, ako aj návrh spôsobu čistenia odpadových vôd na čistiarni odpadových vôd musí okrem iného zohľadňovať požiadavky na čistenie vôd v zmysle vodného zákona a v súčasnosti platné nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 269/2010 Z. z. ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd v znení NV SR č. 398/2012 Z. z. V predložennom texte návrhu Územného plánu obce Utekáč je nesprávne uvedené v súčasnosti už neplatné nariadenie vlády SR č. 491/2002 Z. z., ktorým sa ustanovujú kvalitatívne ciele povrchových vôd a limitné hodnoty ukazovateľov znečistenia odpadových a osobitných vôd. ▪ Podľa § 49 ods. 2 vodného zákona pobrežnými pozemkami v závislosti od druhu opevnenia brehu a druhu vegetácie pri vodohospodárky významnom vodnom toku sú pozemky do 10 m od brehovej čiary a pri drobných vodných tokoch do 5 m od brehovej čiary; pri ochrannej hrádzi vodného toku do 10 m od vzdušnej a návodnej päty hrádze. Podľa § 49 ods. 3 vodného zákona, ak je to nevyhnutné, môže orgán štátnej správy vodnej správy určiť na užívanie väčšiu šírku pobrežného pozemku ako je uvedené v § 49 ods. 2 vodného zákona. Vlastníci pobrežných pozemkov sú povinní dodržiavať ustanovenia § 50 vodného zákona.	
Treba navrhnuť rekonštrukciu prívodového potrubia a doriešiť spôsob rozdelenia vody pre Kokavu nad Rimavicou a Utekáč. Potreba vody pre ostatné miestne časti obce (hlavne v miestnej časti Drahovo a Havrilovo ale aj čiastočne Salajka) je zabezpečovaná z vlastných vodných zdrojov – studní. Väčšina uvedených vodných zdrojov nevyhovuje hygienickým normám. Počas dlhotrvajúcich suchých období hrozí deficit výdatnosti studní. Zlepšenie zásobovania treba v miestnych častiach riešiť podľa miestnych pomerov individuálne. Výhľadovú potrebu vody je nutné stanoviť v zmysle „Úprav MP SR č. 477/99-810“ z 29. februára 2000 na výpočet potreby vody pri navrhovaní vodovodných a kanalizačných zariadení a posudzovaní výdatnosti vodných zdrojov.	prívodné potrubie je sfunkčnené, potrebu vody je nutné riešiť podľa miestnych pomerov individuálne